

Grupy przedsiębiorstw w Polsce w 2021 r.

Enterprise groups in Poland in 2021

Grupy przedsiębiorstw w Polsce w 2021 r.

Enterprise groups in Poland in 2021

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw
Statistics Poland, Enterprises Department

pod kierunkiem

supervised by

Anety Płatek

Zespół autorski

Editorial team

Anna Piotrowska, Władysława Dudyk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Drewnik, Paweł Luty

e-ISSN 2720-4898

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208.

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji GUS — tel. (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. 17/2023

Przedmowa

Cechą współczesnej gospodarki jest nasilenie procesów integracji kapitałowej i organizacyjnej przedsiębiorstw, przejawem której jest tworzenie i rozwój grup przedsiębiorstw. W statystyce polskiej i europejskiej za grupę przedsiębiorstw uznaje się przedsiębiorstwa samodzielne pod względem prawnym, wzajemnie jednak od siebie zależne gospodarczo ze względu na istniejące między nimi powiązania w zakresie kontroli i/lub własności. Grupa tworzy całość gospodarczą upoważnioną do dokonywania wyborów. Kryterium jej istnienia jest wspólny ośrodek podejmowania decyzji ekonomicznych wyznaczający strategię działania.

Grupy przedsiębiorstw cechują się określoną strukturą i wykazują odmienny sposób funkcjonowania niż przedsiębiorstwa działające niezależnie. Uczestnictwo w grupie może wpływać na rozwój przedsiębiorstw oraz ułatwiać ich ekspansję, zarówno krajową jak i zagraniczną, może wpływać na zmiany strukturalne gospodarki oraz jej rozwój. W celu analizy tych zjawisk Główny Urząd Statystyczny od 2008 r. prowadzi badanie grup przedsiębiorstw, które stanowi podstawowe źródło informacji o organizowaniu się krajowych podmiotów w grupy oraz działalności grup.

W tym roku przedstawiamy Państwu kolejną edycję publikacji, w której omówiona została zbiorowość grup przedsiębiorstw działających w Polsce w 2021 r. Analiza przeprowadzona w niniejszym opracowaniu dotyczy różnorodności struktur grup i ich ponadnarodowych powiązań, wielkości grup i rodzajów prowadzonej przez nie działalności oraz uzyskiwanych wyników finansowych. Uzupełnieniem analizy jest opis jednostek prawnych należących do grup oraz ich znaczenia dla gospodarki.

W rozdziale pierwszym zaprezentowano podmioty krajowe należące do grup na tle przedsiębiorstw niefinansowych, w rozdziale drugim scharakteryzowano te podmioty, rozdział trzeci to opis grup przedsiębiorstw, a rozdział czwarty zawiera wyniki finansowe grup sporządzających skonsolidowane sprawozdania finansowe. Uzupełnieniem opracowania są uwagi metodologiczne zawierające definicje podstawowych pojęć dotyczących grup przedsiębiorstw oraz informacje o zakresie podmiotowym i przedmiotowym badania.

Zachęcamy Państwa do korzystania z pełnego zakresu danych udostępnionych w postaci elektronicznych tablic na stronie internetowej <https://stat.gov.pl/publikacje>, które stanowią integralną część niniejszej publikacji.

Pragniemy podziękować wszystkim Respondentom, którzy wypełnili formularz GP – sprawozdanie statystyczne dla grup przedsiębiorstw – będący podstawą do opracowania niniejszej publikacji.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Preface

Modern economy is characterised by intensification of capital and organisational integration processes of enterprises, which are manifested by the creation and development of enterprise groups. In Polish and European statistics, an enterprise group consists of enterprises that are independent in legal terms, but rely on each other economically due to the control and/or ownership links between them. An enterprise group constitutes an economic unit as a whole which is empowered to make choices. The main criterion for its existence is a common centre of economic decisions determining the activity strategy.

Enterprise groups have a specific structure and demonstrate a different manner of functioning compared to companies operating independently. Participation in the group may influence the development of enterprises and facilitate their expansion, both domestic and foreign, and may impact structural changes in the economy as well as its development. In order to analyse these phenomena, since 2008, Statistics Poland has been conducting the survey of enterprise groups, which is the basic source of information on how domestic entities organise themselves into groups and what groups' activities are.

This year, we present the next edition of publication, which discusses the population of enterprise groups operating in Poland in 2021. The analysis carried out in this study concerns the diversity of groups structures, their transnational links, the size of groups and the kinds of activity they run and the financial results achieved. The analysis is complemented by the description of legal entities belonging to the groups and their significance for the economy.

The first chapter presents national entities that belong to groups against the background of non-financial enterprises. The second chapter characterises those entities. The third chapter provides a description of enterprise groups, while the fourth chapter contains the financial results of groups preparing consolidated financial statements. The study is complemented by methodological notes containing definitions of fundamental concepts for enterprise groups and information on the scope and content of the study.

We encourage you to use the full range of data available in the form of electronic tables on the website <https://stat.gov.pl/en/publications/> constituting an integral part of this publication.

We would like to thank all the Respondents who filled out GP form – a statistical report for enterprise groups – which is the basis for the development of this publication.

Deputy Director
of Enterprises Department

Aneta Płatek

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	7
List of tables	7
Spis wykresów	8
List of charts	8
Spis map	10
List of maps	10
Spis schematów	10
List of figures	10
Objaśnienia znaków umownych	11
Symbols	11
Ważniejsze skróty	11
Main abbreviations	11
Synteza	13
Executive summary	14
Rozdział 1. Podmioty krajowe działające w grupach przedsiębiorstw na tle przedsiębiorstw niefinansowych	15
Chapter 1. Domestic entities belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises	15
Rozdział 2. Charakterystyka podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw	21
Chapter 2. Characteristic of domestic entities belonging to enterprise groups	21
2.1. Podmioty krajowe należące do grup ogółem	21
2.1. Domestic entities belonging to groups in total	21
2.2. Krajowe jednostki dominujące i zależne	25
2.2. Domestic parent entities and subsidiaries	25
Rozdział 3. Charakterystyka grup przedsiębiorstw	29
Chapter 3. Characteristic of enterprise groups	29
3.1. Struktury grup	30
3.1. Structures of groups	30
3.2. Kraje lokalizacji zagranicznych jednostek dominujących i zależnych	32
3.2. Countries of location of foreign parent entities and subsidiaries	32
3.3. Rodzaj działalności	35
3.3. Kind of activity	35
3.4. Kapitał własny	38
3.4. Equity	38
3.5. Struktura kapitału podstawowego	39
3.5. Structure of share capital	39
3.6. Pracujący	41
3.6. Persons employed	41

Rozdział 4. Wyniki finansowe grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania finansowe	49
Chapter 4. Financial results of enterprise groups consolidating financial statements	49
4.1. Skonsolidowany bilans	50
4.1. Consolidated balance sheet	50
4.2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	53
4.2. Consolidated profit and loss account	53
4.3. Wybrane wskaźniki ekonomiczne	57
4.3. Selected economic indicators	57
Uwagi metodologiczne	61
1. Grupy przedsiębiorstw: pojęcie, cechy, struktura	61
2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania	62
3. Metoda identyfikacji grup przedsiębiorstw	64
4. Objasnienia podstawowych pojęć	64
Methodological notes	68
1. Enterprise groups: concept, characteristic, structure	68
2. Scope and content of the survey	69
3. Enterprise groups identification method	71
4. Basic definitions	71
Aneks tabelaryczny – dostępny w formie odrębnego pliku Excel	74
Tabular appendix – available in a separate Excel file	74

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób na tle przedsiębiorstw niefinansowych w 2021 r.	16
Table 1.	Domestic entities with 10 and more persons employed belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises in 2021	16
Tablica 2.	Liczba grup przedsiębiorstw według typów grup i lokalizacji przedsiębiorstw w grupie w 2021 r.	31
Table 2.	Number of enterprise groups by type of group and location of enterprises in group in 2021	31
Tablica 3.	Struktura własności kapitału podstawowego według typów grup w 2021 r.	40
Table 3.	Structure of ownership of the share capital by type of group in 2021	40
Tablica 4.	Kapitał podstawowy grup przedsiębiorstw według wielkości udziałów w 2021 r.	41
Table 4.	Share capital of enterprise groups by share quantity in 2021	41
Tablica 5.	Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.	42
Table 5.	Number of persons employed in enterprise groups by NACE section in 2021	42
Tablica 6.	Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według typów grup w 2021 r.	43
Table 6.	Number of persons employed in enterprise groups by type of group in 2021	43
Tablica 7.	Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według klas wielkości grupy w 2021 r. ...	45
Table 7.	Number of persons employed in enterprise groups by size class of group in 2021	45
Tablica 8.	Wybrane dane ze skonsolidowanych aktywów według typów grup w 2021 r.	50
Table 8.	Selected data from consolidated assets by type of group in 2021	50
Tablica 9.	Wybrane dane ze skonsolidowanych pasywów według typów grup w 2021 r.	51
Table 9.	Selected data from consolidated total equity and liabilities by type of group in 2021	51
Tablica 10.	Wybrane dane ze skonsolidowanych bilansów według sekcji PKD w 2021 r.	52
Table 10.	Selected data from consolidated balance sheets by NACE section in 2021	52
Tablica 11.	Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według typów grup w 2021 r.	53
Table 11.	Selected data from consolidated profit and loss accounts by type of group in 2021	53
Tablica 12.	Grupy przedsiębiorstw wykazujące dodatnie skonsolidowane wyniki finansowe w 2021 r.	54
Table 12.	Enterprise groups achieving positive consolidated financial results in 2021	54
Tablica 13.	Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według sekcji PKD w 2021 r.	56
Table 13.	Selected data from consolidated profit and loss accounts by NACE section in 2021	56
Tablica 14.	Wybrane wskaźniki grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.	59
Table 14.	Selected indicators of enterprise groups by NACE section in 2021	59

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Struktura podstawowych zmiennych dla podmiotów krajowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób według klas wielkości oraz w podziale na podmioty należące i nienależące do grup przedsiębiorstw w 2021 r.	17
Chart 1.	Structure of basic variables for entities with 10 and more persons employed by size class and divided into entities belonging and not belonging to enterprise groups in 2021	17
Wykres 2.	Udział podmiotów krajowych należących do grup w zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w wybranych sekcjach PKD w 2021 r.	18
Chart 2.	Entities belonging to enterprise groups in the structure of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in selected NACE sections in 2021	18
Wykres 3.	Udział podmiotów krajowych należących do grup w zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w wybranych województwach w 2021 r.	20
Chart 3.	Entities belonging to enterprise groups in the structure of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in selected voivodships in 2021	20
Wykres 4.	Struktura podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według form prawnych w 2021 r.	21
Chart 4.	Structure of domestic entities belonging to enterprise groups by legal form in 2021	21
Wykres 5.	Liczba podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.	22
Chart 5.	Number of domestic entities belonging to enterprise groups by NACE section in 2021 ...	22
Wykres 6.	Struktura podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według sekcji PKD i klas wielkości w 2021 r.	23
Chart 6.	Structure of domestic entities belonging to enterprise groups by NACE section and size class in 2021	23
Wykres 7.	Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według form prawnych w 2021 r.	25
Chart 7.	Structure of domestic parent entities and subsidiaries by legal form in 2021	25
Wykres 8.	Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według sekcji PKD w 2021 r. ...	26
Chart 8.	Structure of domestic parent entities and subsidiaries by NACE section in 2021	26
Wykres 9.	Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według klas wielkości w 2021 r.	27
Chart 9.	Structure of domestic parent entities and subsidiaries by size class in 2021	27
Wykres 10.	Liczba grup przedsiębiorstw prowadzących działalność w 2021 r. według roku powstania i typów grup	30
Chart 10.	Number of enterprise groups conducting activity in 2021 by year of establishment and type of group	30
Wykres 11.	Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i liczby przedsiębiorstw wchodzących w ich skład w 2021 r.	31
Chart 11.	Structure of enterprise groups by type of group and number of enterprises belonging to them in 2021	31
Wykres 12.	Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i liczby krajów lokalizacji zagranicznych jednostek zależnych w 2021 r.	32
Chart 12.	Structure of enterprise groups by type of group and number of countries of foreign subsidiaries location in 2021	32

Wykres 13.	Liczba grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.	35
Chart 13.	Number of enterprise groups by NACE section in 2021	35
Wykres 14.	Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i sekcji PKD w 2021 r.	36
Chart 14.	Structure of enterprise groups by type of group and NACE section in 2021	36
Wykres 15.	Struktura grup przedsiębiorstw według sekcji PKD i typów grup w 2021 r.	37
Chart 15.	Structure of enterprise groups by NACE section and type of group in 2021	37
Wykres 16.	Wartość kapitału własnego grup przedsiębiorstw w 2021 r.	38
Chart 16.	Value of equity of enterprise groups in 2021	38
Wykres 17.	Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i wartości kapitału własnego w 2021 r.	39
Chart 17.	Structure of enterprise groups by type of group and value of equity in 2021	39
Wykres 18.	Struktura własności kapitału podstawowego grup przedsiębiorstw w 2021 r.	40
Chart 18.	Structure of ownership of the share capital in enterprise groups in 2021	40
Wykres 19.	Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według sekcji PKD i typów grup w 2021 r.	44
Chart 19.	Number of persons employed in enterprise groups by NACE section and type of group in 2021	44
Wykres 20.	Struktura liczby pracujących w grupach przedsiębiorstw według typów grup i sekcji PKD w 2021 r.	45
Chart 20.	Structure of the number of persons employed in enterprise groups by type of group and NACE section in 2021	45
Wykres 21.	Liczba grup przedsiębiorstw według typów grup i klas wielkości w 2021 r.	46
Chart 21.	Number of enterprise groups by type of group and size class in 2021	46
Wykres 22.	Struktura grup przedsiębiorstw według klas wielkości i sekcji PKD w 2021 r.	47
Chart 22.	Structure of enterprise groups by size class and NACE section in 2021	47
Wykres 23.	Struktura wybranych danych finansowych grup przedsiębiorstw według typów grup w 2021 r.	49
Chart 23.	Structure of selected financial data of enterprise groups by type of group in 2021	49
Wykres 24.	Wyniki finansowe grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup	54
Chart 24.	Financial results of enterprise groups consolidating financial statements by type of group	54
Wykres 25.	Zyski grup przedsiębiorstw wykazujących dodatnie skonsolidowane wyniki finansowe w 2021 r.	55
Chart 25.	Profits of enterprise groups achieving positive consolidated financial results in 2021	55
Wykres 26.	Wskaźniki rentowności grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup	57
Chart 26.	Profitability indicators of enterprise groups consolidating financial statements by type of group	57
Wykres 27.	Wybrane wskaźniki produktywności i zadłużenia grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup	58
Chart 27.	Selected productivity and debt indicators of enterprise groups consolidating financial statements by type of group	58

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Podmioty krajowe należące do grup na tle przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w 2021 r.	19
Map 1.	Entities belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in 2021	19
Mapa 2.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw w 2021 r.	24
Map 2.	Domestic entities belonging to enterprise groups in 2021	24
Mapa 3.	Liczba krajowych podmiotów dominujących i zależnych w 2021 r.	27
Map 3.	Number of domestic parent entities and subsidiaries in 2021	27
Mapa 4.	Zagraniczne jednostki dominujące najwyższego szczebla w krajach europejskich w 2021 r.	33
Map 4.	Foreign ultimate parent entities in European countries in 2021	33
Mapa 5.	Zagraniczne jednostki zależne w krajach europejskich w 2021 r.	34
Map 5.	Foreign subsidiaries in European countries in 2021	34

Spis schematów

List of figures

Schemat 1.	Przykłady struktur grup okrojonych	62
Figure 1.	Examples of structures of truncated groups	69

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0) (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” ”Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld bn	miliard billion
p.proc. pp.	punkt procentowy percentage point
zł PLN	złoty zloty
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	National Classification of Economic Activities
UE	Unia Europejska European Union

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Complete name
Sekcje PKD NACE sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja x	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and remediation
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości x	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
Administrowanie i działalność wspierająca x	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
Kultura, rozrywka i rekreacja x	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation
Działy PKD NACE divisions	
Produkcja skór i wyrobów skórzanych x	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych Manufacture of leather and related products
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej x	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej Manufacture of coke and refined petroleum products
Produkcja wyrobów farmaceutycznych Manufacture of pharmaceutical products	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers

Synteza

Przedsiębiorstwa należące do grup wywierają istotny wpływ na efekty działalności ogółu przedsiębiorstw niefinansowych. W 2021 r., podobnie jak w roku ubiegłym, do podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób, które należały do grup i jednocześnie były objęte rocznym badaniem przedsiębiorstw niefinansowych należała ponad połowa miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych. Ponadto, mimo niewielkiego udziału (15,9%) w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych, na podmioty zorganizowane w grupy przypadało ponad 2/3 przychodów ogółem oraz ponad 60% uzyskanego przez nie wyniku finansowego brutto.

Na podstawie przeprowadzonego badania zidentyfikowano łącznie 23 584 podmioty krajowe należące na koniec 2021 r. do grup przedsiębiorstw. Największy odsetek tej zbiorowości stanowiły: pod względem rodzaju działalności podmioty zajmujące się handlem i naprawą pojazdów samochodowych oraz przetwórstwem przemysłowym (po 18,8%), pod względem klasy wielkości podmioty do 9 osób pracujących (51,3%), zaś pod względem miejsca prowadzenia działalności mające siedzibę w województwie mazowieckim (39,8%).

Pozyskane w badaniu informacje o powiązaniach pozwoliły na wyodrębnienie 2389 grup przedsiębiorstw, z tego 803 stanowiły grupy krajowe, a 621 grupy okrojone pod kontrolą polską. Pod kontrolą zagraniczną znajdowało się 965 grup okrojonych, dla których jednostkami dominującymi najwyższego szczebla w 83,9% były podmioty mające siedziby w krajach europejskich, w tym 71,7% w krajach członkowskich UE, głównie w Niemczech (16,2%), w Luksemburgu (8,4%), na Cyprze (8,0%), we Francji (7,9%) oraz w Holandii (7,8%). Funkcjonujące w 2021 r. grupy charakteryzowały się dużą rozpiętością okresu funkcjonowania (ponad 2/3 ogółu grup powstało w latach 2004–2018) oraz stosunkowo małą złożonością struktur (blisko 3/4 ogółu grup stanowiły grupy, w skład których wchodziło do 5 przedsiębiorstw). Jednostki zależne zlokalizowane poza granicami kraju (łącznie 3187 podmiotów w 97 krajach) były kontrolowane w sumie przez 898 grup okrojonych (tj. 621 grup pod kontrolą polską oraz 277 grup pod kontrolą zagraniczną). Najwięcej podmiotów zależnych zlokalizowanych było w Niemczech (11,0%), w Czechach (7,0%), w Ukrainie (6,5%), w Stanach Zjednoczonych (5,5%) oraz w Rumunii (5,0%). Ogółem w Europie siedzibę miało 78,5% wszystkich zagranicznych jednostek zależnych, a 56,3% w krajach członkowskich UE.

Najwięcej badanych grup przedsiębiorstw, podobnie jak przed rokiem, prowadziło działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (27,6%) oraz handlu i naprawy pojazdów samochodowych (18,6%). Te obszary działalności skupiały także największą liczbę pracujących (łącznie 51,6% z 2079,4 tys. osób pracujących ogółem w grupach przedsiębiorstw w 2021 r.). Podobnie jak przed rokiem, najwięcej pracujących skupiały grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną (41,2% ogółu pracujących w grupach), a najmniej grupy krajowe (26,2%). Ponad połowę (58,6%) ogółu grup przedsiębiorstw stanowiły grupy o liczbie pracujących do 249 osób.

Wśród całej populacji wyodrębnionych grup przedsiębiorstw 929 konsolidowało swoje wyniki finansowe. W 2021 r. grupy okrojone pod kontrolą polską, podobnie jak w roku poprzednim, osiągnęły niemal 50% udział w aktywach i ponad 50% udział w kapitale własnym i uzyskanych przychodach operacyjnych ogółem. Grupy te osiągnęły także najwyższy udział w wypracowanym zysku brutto i netto oraz wygenerowały najwyższe, wyższe niż w roku 2020, wyniki finansowe. Wykazana w skonsolidowanych bilansach grup przedsiębiorstw na koniec 2021 r. wartość aktywów wyniosła 1602,9 mld zł (w 2020 r. – 1398,8 mld zł), skonsolidowane kapitały własne zwiększyły się do 620,4 mld zł (rok wcześniej 550,5 mld zł), a przychody operacyjne ogółem ukształtowały się na poziomie 1303,4 mld zł (w 2020 r. – 983,8 mld zł). W 2021 r. grupy przedsiębiorstw osiągnęły łącznie wyniki finansowe na poziomie znacznie wyższym niż w roku poprzednim. Wygenerowały one 120,2 mld zł zysku z działalności operacyjnej (wobec 46,9 mld zł w 2020 r.), a wyniki finansowe brutto i netto wyniosły odpowiednio 114,4 mld zł i 87,5 mld zł (wobec 34,7 mld zł i 23,5 mld zł w 2020 r.). Większość grup przedsiębiorstw osiągnęła zysk brutto, tj. 83,8% grup krajowych, 88,4% grup okrojonych pod kontrolą polską i 83,2% pod kontrolą zagraniczną. W 2021 r. wskaźniki rentowności dla ogółu grup ukształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż w roku ubiegłym. Najwyższą rentowność aktywów wykazały grupy okrojone, zarówno pod kontrolą polską, jak i zagraniczną (po 6,8%), zaś rentowność kapitału własnego i sprzedaży netto – grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną (odpowiednio 20,7% i 8,0%).

Executive summary

Enterprises belonging to groups have a strong impact on the overall output of non-financial enterprises. In 2021, similarly to the previous year, entities employing 10 or more persons employed which belonged to groups, and at the same time were covered by the annual survey of non-financial enterprises, accounted for more than half of the workplaces in the non-financial sector. Moreover, despite a small share (15.9%) in the total number of non-financial enterprises, entities organised into groups accounted for over 2/3 of total revenue and over 60% of their gross financial result.

Based on the survey, a total of 23 584 domestic entities belonging to enterprise groups at the end of 2021 were identified. In terms of business activity type, the largest percentage of the group were entities dealing with trade; repair of motor vehicles as well as manufacturing (18.8% each). At the same time, with regard to size class there were entities up to 9 persons employed (51.3%), and with respect to place of business – companies having their registered offices in the Mazowieckie Voivodship (39.8%).

Information on the relationships obtained in the study, made it possible to identify 2389 enterprise groups, out of which 803 were domestic groups, and 621 were domestically controlled truncated groups. There were 965 foreign controlled truncated groups, for which the ultimate parent entities were in 83.9% entities headquartered in Europe, in which 71.7% in the EU Member States, mainly in Germany (16.2%), Luxembourg (8.4%), Cyprus (8.0%), France (7.9%) and the Netherlands (7.8%). The groups operating in 2021, were characterised by a large span of the period of operation (over 2/3 of the total number of groups were created in the years 2004–2018), and a relatively low complexity of structures (nearly 3/4 of the total number of groups were made up of no more than 5 companies). Foreign subsidiaries (3187 entities in 97 countries in total) were controlled by 898 truncated groups (i.e. 621 domestically controlled truncated groups and 277 groups under foreign control). The largest number of subsidiaries were located in Germany (11.0%), Czechia (7.0%), Ukraine (6.5%), United States (5.5%) and Romania (5.0%). In total, 78.5% of all foreign subsidiaries were located in Europe, in which 56.3% in the EU Member States.

The largest number of the surveyed enterprise groups, similarly to the previous year, performed their activity in manufacturing (27.6%), as well as in trade; repair of motor vehicles (18.6%). These areas of business activity also comprised the largest number of persons employed (in total 51.6% out of 2079.4 thousand of persons employed in enterprise groups in 2021). As in the previous year, the largest number of persons employed was in the foreign controlled truncated groups (41.2% of the total number of persons employed in the groups), and domestic groups had the smallest number of persons employed (26.2%). More than a half (58.6%) of the total number of enterprise groups were groups employing up to 249 persons.

Out of the total number of the enterprise groups distinguished, 929 prepared consolidated financial statements. In 2021, domestically controlled truncated groups, similarly as in the previous year, achieved nearly 50% of their share in assets and over 50% of their share in equity and total operating revenues. These groups achieved also the highest share in the gross and net profits and generated the highest, higher than in 2020, financial results. The value of assets shown in consolidated financial statements of enterprise groups at the end of 2021 amounted to PLN 1602.9 bn (PLN 1398.8 bn in 2020), consolidated equity increased to the amount of PLN 620.4 bn (PLN 550.5 bn a year before), and the total operating revenues amounted to PLN 1303.4 bn (PLN 983.8 bn in 2020). In 2021, enterprise groups achieved total financial results at the level significantly higher compared to the previous year. They generated PLN 120.2 bn profit from operating activity (compared to PLN 46.9 bn in 2020), and the gross and net financial results amounted to PLN 114.4 bn and PLN 87.5 bn, respectively (compared to PLN 34.7 bn and PLN 23.5 bn in 2020). The majority of enterprise groups achieved gross profit, i.e. 83.8% of domestic groups, 88.4% of domestically controlled truncated groups, and 83.2% of foreign controlled truncated groups. In 2021, the profitability indicators for all groups were at a level much higher to that observed in the previous year. The highest return on assets was shown by truncated groups, both domestically and foreign (6.8% each), while return on equity and net sales – foreign controlled truncated groups (20.7% and 8.0%, respectively).

Rozdział 1.

Chapter 1.

Podmioty krajowe działające w grupach przedsiębiorstw na tle przedsiębiorstw niefinansowych

Domestic entities belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises

Poniższa analiza obejmuje podstawowe dane dla podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób, zidentyfikowanych w badaniu grup przedsiębiorstw jako należące do grup w odniesieniu do ogółu przedsiębiorstw niefinansowych tej samej wielkości, prowadzących działalność gospodarczą w 2021 r.

W analizie wykorzystano informacje pozyskiwane w rocznym badaniu przedsiębiorstw niefinansowych. Z uwagi na odmienne zakresy podmiotowe obu badań, dane prezentowane w tym rozdziale dla podmiotów powiązanych ograniczono do tej części zbiorowości, która jest obejmowana obu badaniami.

Przedsiębiorstwa niefinansowe to osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowane według PKD 2007 do następujących sekcji: B–J, L–N, P–S, z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, działalności organizacji członkowskich.

Podmioty należące do grup przedsiębiorstw odgrywają znaczącą rolę w polskiej gospodarce oraz wywierają istotny wpływ na efekty działalności ogółu przedsiębiorstw niefinansowych. Oceniając skalę tego zjawiska i jego znaczenie w poszczególnych obszarach aktywności gospodarczej, w poniższej analizie uwzględniono nie tylko liczebność jednostek powiązanych w grupy przedsiębiorstw, ale przede wszystkim osiągnięte przez nie przychody i wyniki finansowe, a także liczbę pracujących w nich osób w stosunku do ogółu przedsiębiorstw niefinansowych funkcjonujących na rynku.

Analizą objęto 10 702 podmioty należące do grup przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób, które jednocześnie były objęte rocznym badaniem przedsiębiorstw niefinansowych, w porównaniu z 67 136 przedsiębiorstwami niefinansowymi tej samej wielkości (zob. Aneks, tabl. 1). Podobnie jak w 2020 r., pomimo niewielkiego udziału w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych (15,9%), podmioty należące do grup przedsiębiorstw zatrudniały ponad połowę wszystkich pracujących w sektorze przedsiębiorstw niefinansowych. Ponadto, na podmioty zorganizowane w grupy przypadało ponad 2/3 uzyskanych przez przedsiębiorstwa niefinansowe przychodów ogółem oraz ponad 60% uzyskanego przez nie wyniku finansowego brutto.

Wartość wyniku finansowego brutto zwiększyła się znacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym w obu analizowanych zbiorowościach. Dla podmiotów powiązanych w grupy wzrost ten wyniósł 119,7% (wobec 86,0% dla ogółu przedsiębiorstw niefinansowych), co wpłynęło na wyższy niż przed rokiem udział podmiotów powiązanych w grupy w wypracowanym wyniku brutto przedsiębiorstw niefinansowych (63,8% wobec 54,0% w 2020 r.). Udział podmiotów należących do grup w liczebności przedsiębiorstw niefinansowych ogółem, a także w liczbie pracujących, przychodach i kosztach zwiększył się nieznacznie w skali roku.

Przedsiębiorstwa należące do grup wygenerowały ponad 60% wartości dodanej brutto oraz blisko 70% wartości produkcji wytworzonej w 2021 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe.

Tablica 1. Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób na tle przedsiębiorstw niefinansowych w 2021 r.

Table 1. Domestic entities with 10 and more persons employed belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises in 2021

Wyszczególnienie Specification	Przedsiębiorstwa niefinansowe ^a Non-financial enterprises ^a		Udział podmiotów należących do grup w przedsiębiorstwach niefinansowych ogółem w % Share of entities belonging to groups in non-financial enterprises in %
	ogółem total	w tym należące do grup przedsiębiorstw of which belonging to enterprise groups	
Liczba podmiotów Number of entities	67 136	10 702	15,9
Liczba pracujących Number of persons employed	5 885 611	3 131 073	53,2
Przychody ogółem w mln zł Total revenues in million PLN	4 784 822,1	3 257 362,0	68,1
Koszty ogółem w mln zł Total costs in million PLN	4 459 969,5	3 050 133,2	68,4
Wynik finansowy brutto w mln zł Gross financial result in million PLN	324 852,6	207 228,7	63,8
Wartość dodana w mln zł Value added in million PLN	980 643,7	623 413,7	63,6
Wartość produkcji w mln zł Value of production in million PLN	3 233 820,8	2 214 561,6	68,5

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób. Dane nie obejmują: rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz organizacji członkowskich.

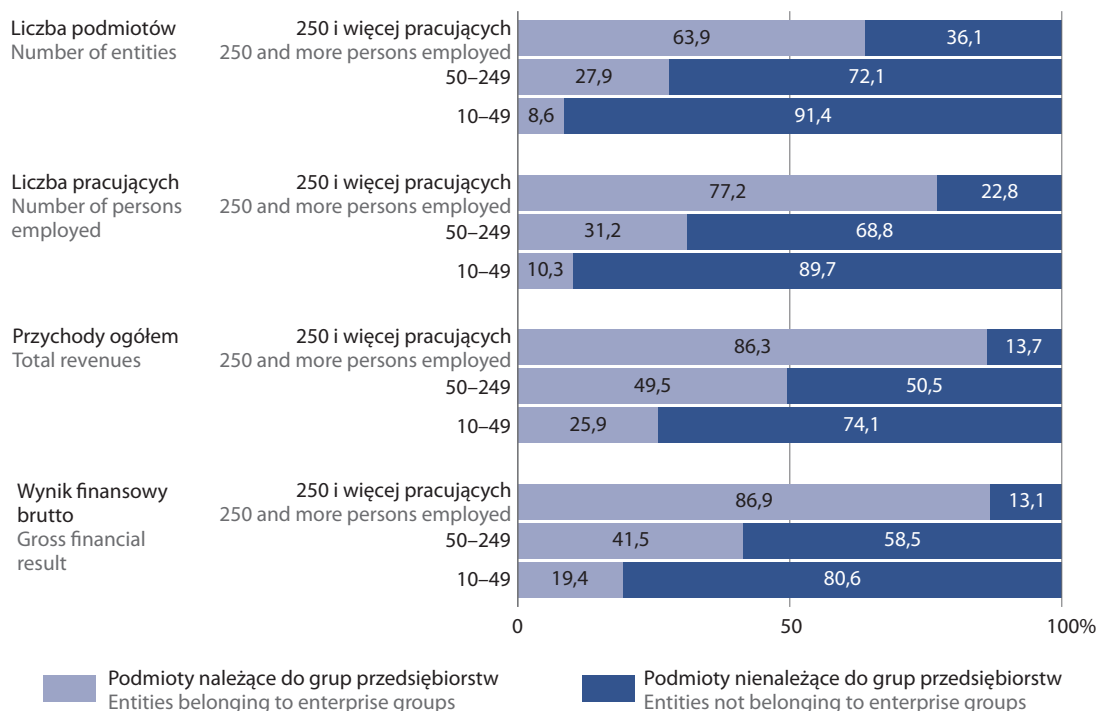
^a Data include non-financial entities with 10 and more persons employed. The data do not cover: agriculture, forestry and fishing (NACE rev. 2 section A), financial and insurance activities (NACE rev. 2 section K); higher education; independent health care facilities; cultural institutions.

Udział przedsiębiorstw należących do grup był najwyższy wśród podmiotów dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej osób), zarówno pod względem liczebności jednostek (63,9%), jak i liczby pracujących (77,2%), a także wartości wygenerowanych przychodów ogółem (86,3%) oraz uzyskanego wyniku finansowego brutto (86,9%). Wśród przedsiębiorstw średnich (o liczbie pracujących 50–249 osób) niemal 50% przychodów ogółem oraz ponad 40% wyniku finansowego brutto zostało wygenerowanych przez podmioty należące do grup przedsiębiorstw. W klasie wielkości 10–49 osób pracujących, pomimo niewielkiego udziału (8,6%), podmioty należące do grup uzyskały ponad 1/4 przychodów ogółem przedsiębiorstw niefinansowych.

We wszystkich analizowanych klasach wielkości zanotowano wyższy niż w roku 2020 udział podmiotów powiązanych w grupy w wypracowanym wyniku finansowym brutto przedsiębiorstw niefinansowych ogółem.

Wykres 1. Struktura podstawowych zmiennych dla podmiotów krajowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób według klas wielkości oraz w podziale na podmioty należące i nienależące do grup przedsiębiorstw w 2021 r.

Chart 1. Structure of basic variables for entities with 10 and more persons employed by size class and divided into entities belonging and not belonging to enterprise groups in 2021

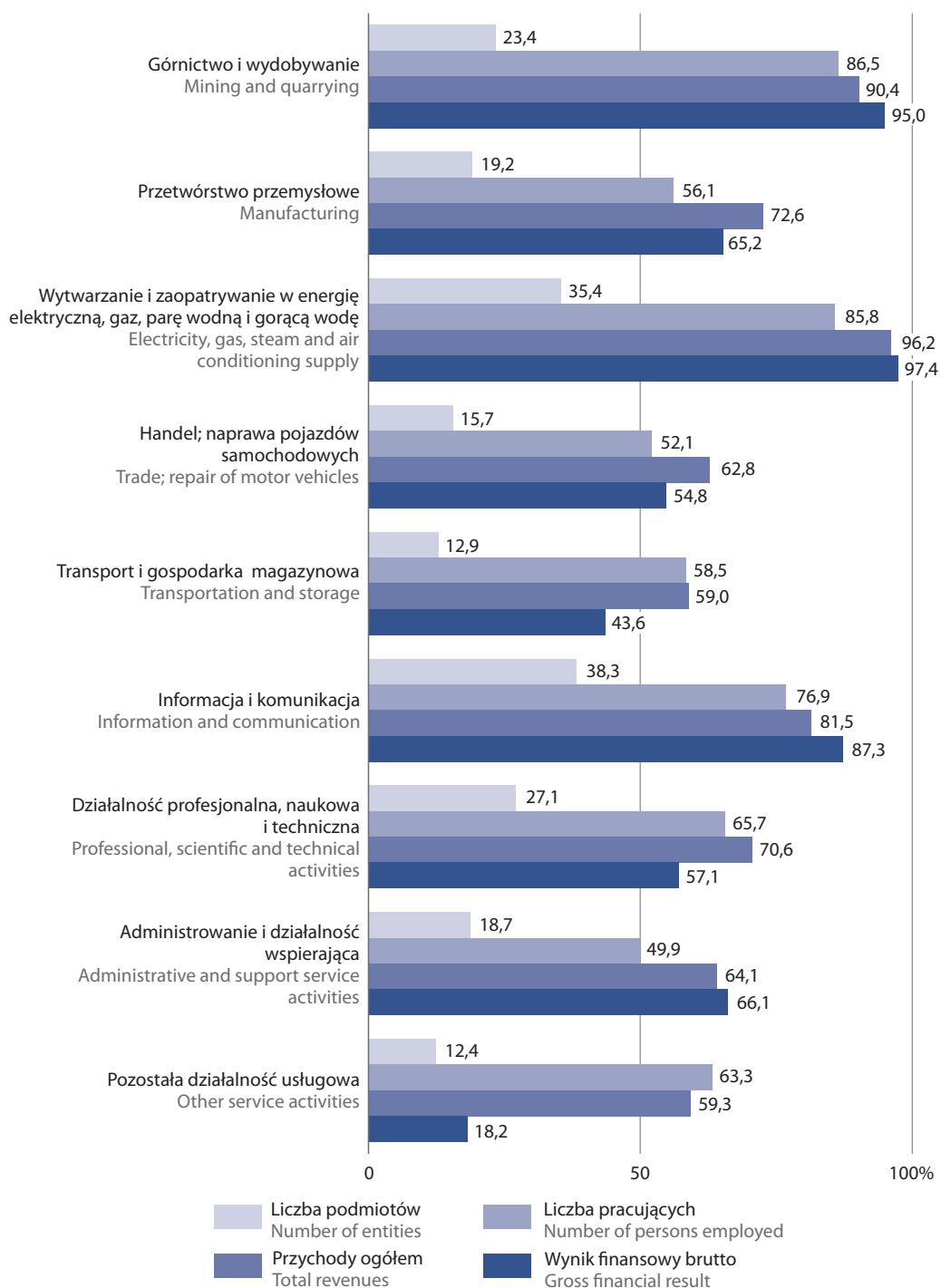

Z punktu widzenia rodzaju prowadzonej działalności, podobnie jak rok wcześniej, najwyższy udział podmiotów o liczbie pracujących 10 i więcej osób i należących do grup przedsiębiorstw zanotowano w obszarach związanych z informacją i komunikacją oraz wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, gdzie pod względem liczby podmiotów stanowiły one ponad 1/3 zbiorowości poszczególnych sekcji (zob. Aneks, tabl. 1). W wymienionych obszarach oraz w sekcji górnictwo i wydobywanie udział przedsiębiorstw należących do grup stanowił ponad 3/4 ogólnej liczby pracujących w przedsiębiorstwach niefinansowych (odpowiednio: 76,9%, 85,8%, 86,5%), a także w uzyskanych przychodach ogółem (odpowiednio: 81,5%, 96,2%, 90,4%). W sekcjach tych podmioty powiązane w grupy odgrywały także dominującą rolę w generowaniu wyniku finansowego brutto (odpowiednio: 87,3%, 97,4%, 95,0%).

Podmioty należące do grup z niemal wszystkich analizowanych sekcji zanotowały wyższy niż przed rokiem udział w wyniku finansowym brutto ogółu przedsiębiorstw niefinansowych. Największy wzrost udziału charakteryzował podmioty prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej, dla których udział ten wyniósł 43,6% wobec 12,4% w roku 2020.

Wykres 2. Udział podmiotów krajowych należących do grup w zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w wybranych sekcjach PKD w 2021 r.

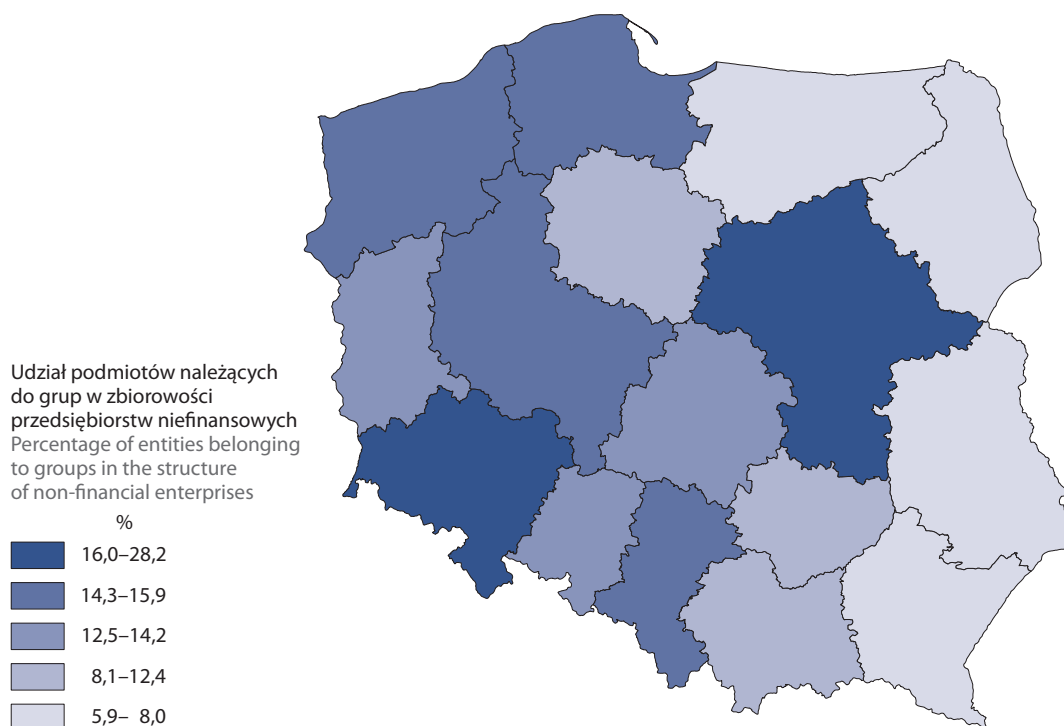
Chart 2. Entities belonging to enterprise groups in the structure of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in selected NACE sections in 2021

Z punktu widzenia lokalizacji przedsiębiorstw, największy odsetek podmiotów należących do grup w zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób zaobserwowano w województwach mazowieckim i dolnośląskim (odpowiednio: 28,2% i 20,9%), zaś najmniejszy w województwach Polski Wschodniej, w tym najniższy udział w województwie warmińsko-mazurskim (5,9%) – zob. Aneks, tabl. 2.

Mapa 1. Podmioty krajowe należące do grup na tle przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w 2021 r.

Map 1. Entities belonging to enterprise groups against the background of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in 2021

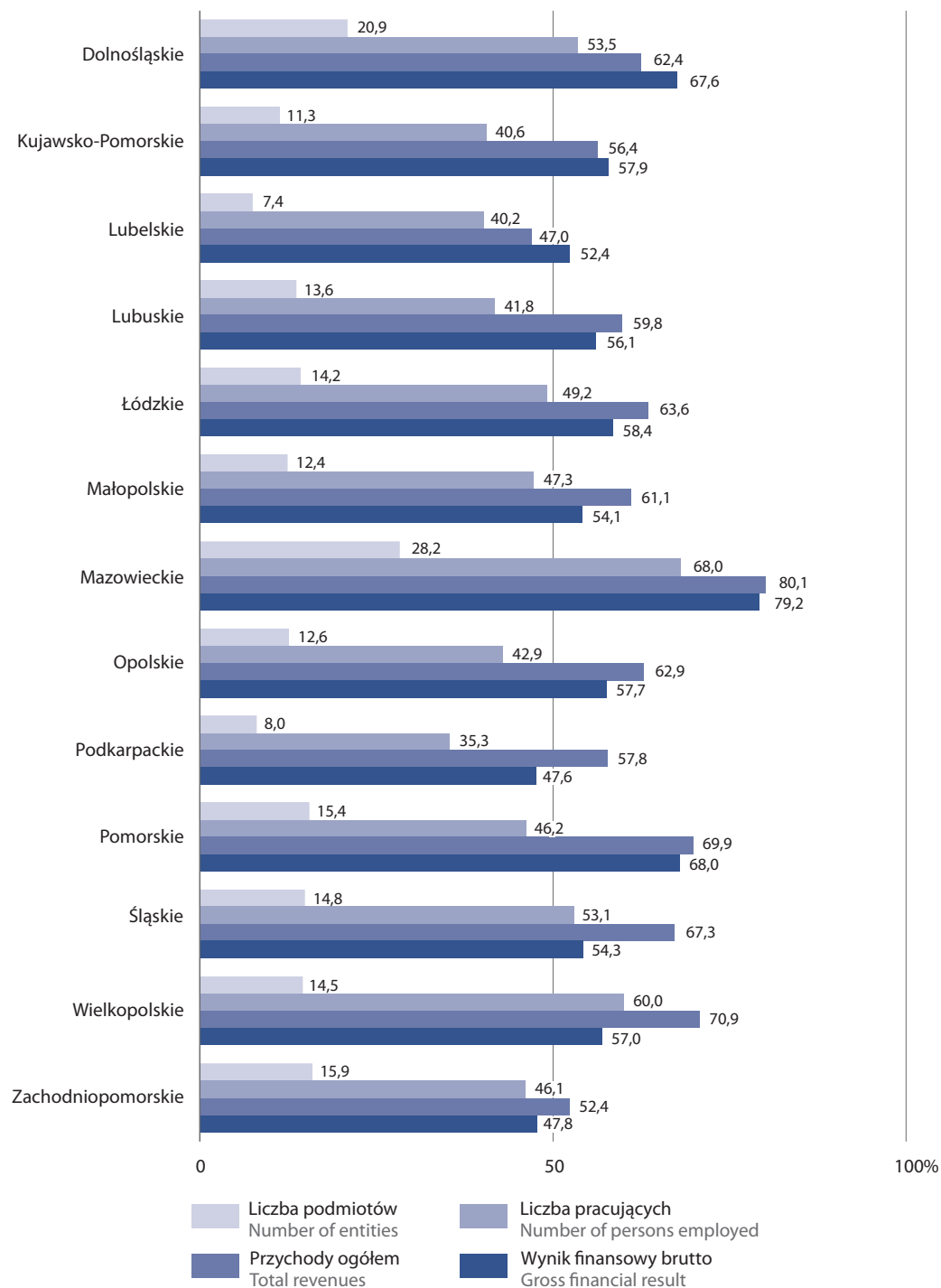

W województwach: mazowieckim, wielkopolskim, dolnośląskim i śląskim podmioty powiązane w grupy miały dominujący udział w ogólnej liczbie pracujących w przedsiębiorstwach niefinansowych (odpowiednio: 68,0%, 60,0%, 53,5% i 53,1%).

W niemal wszystkich województwach na podmioty należące do grup przypadała ponad połowa przychodów ogółem osiągniętych przez przedsiębiorstwa niefinansowe oraz wygenerowanych przez nie wyników finansowych brutto – najwyższy udział odnotowano dla województwa mazowieckiego (odpowiednio 80,1% i 79,2%). Jedynie w województwach podlaskim, świętokrzyskim i warmińsko-mazurskim podmioty powiązane w grupy nie odgrywały dominującej roli w uzyskanych przez przedsiębiorstwa niefinansowe przychodach ogółem oraz wyniku finansowym brutto.

Wykres 3. Udział podmiotów krajowych należących do grup w zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób w wybranych województwach w 2021 r.

Chart 3. Entities belonging to enterprise groups in the structure of non-financial enterprises with 10 and more persons employed in selected voivodships in 2021

Rozdział 2.

Chapter 2.

Charakterystyka podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw

Characteristic of domestic entities belonging to enterprise groups

2.1. Podmioty krajowe należące do grup ogółem

2.1. Domestic entities belonging to groups in total

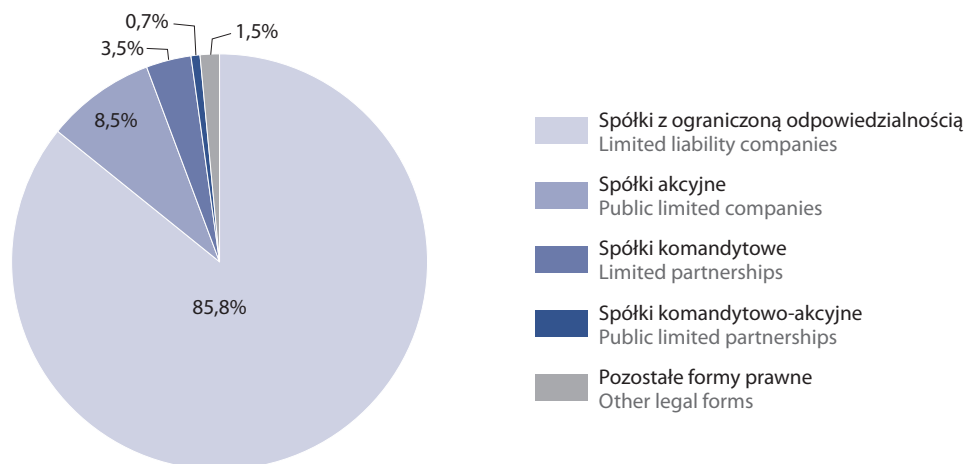
Poniższa analiza obejmuje zbiorowość wszystkich podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw w danym roku bez względu na strukturę powiązań kontrolnych.

W 2021 roku zidentyfikowano łącznie 23 584 podmioty należące do grup przedsiębiorstw prowadzące działalność na terenie Polski (zob. Aneks, tabl. 3–5).

W badanej zbiorowości podmiotów dominowały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Ich udział zwiększył się w stosunku do roku 2020, kiedy spółki te stanowiły 84,8% ogółu podmiotów należących do grup. Spółki akcyjne, komandytowe i komandytowo-akcyjne zanotowały w 2021 r. nieznaczne (w granicach 0,2–0,8 p.proc.) spadki udziałów, a udział pozostałych form prawnych utrzymał się na poziomie zbliżonym do roku 2020.

Wykres 4. Struktura podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według form prawnych w 2021 r.

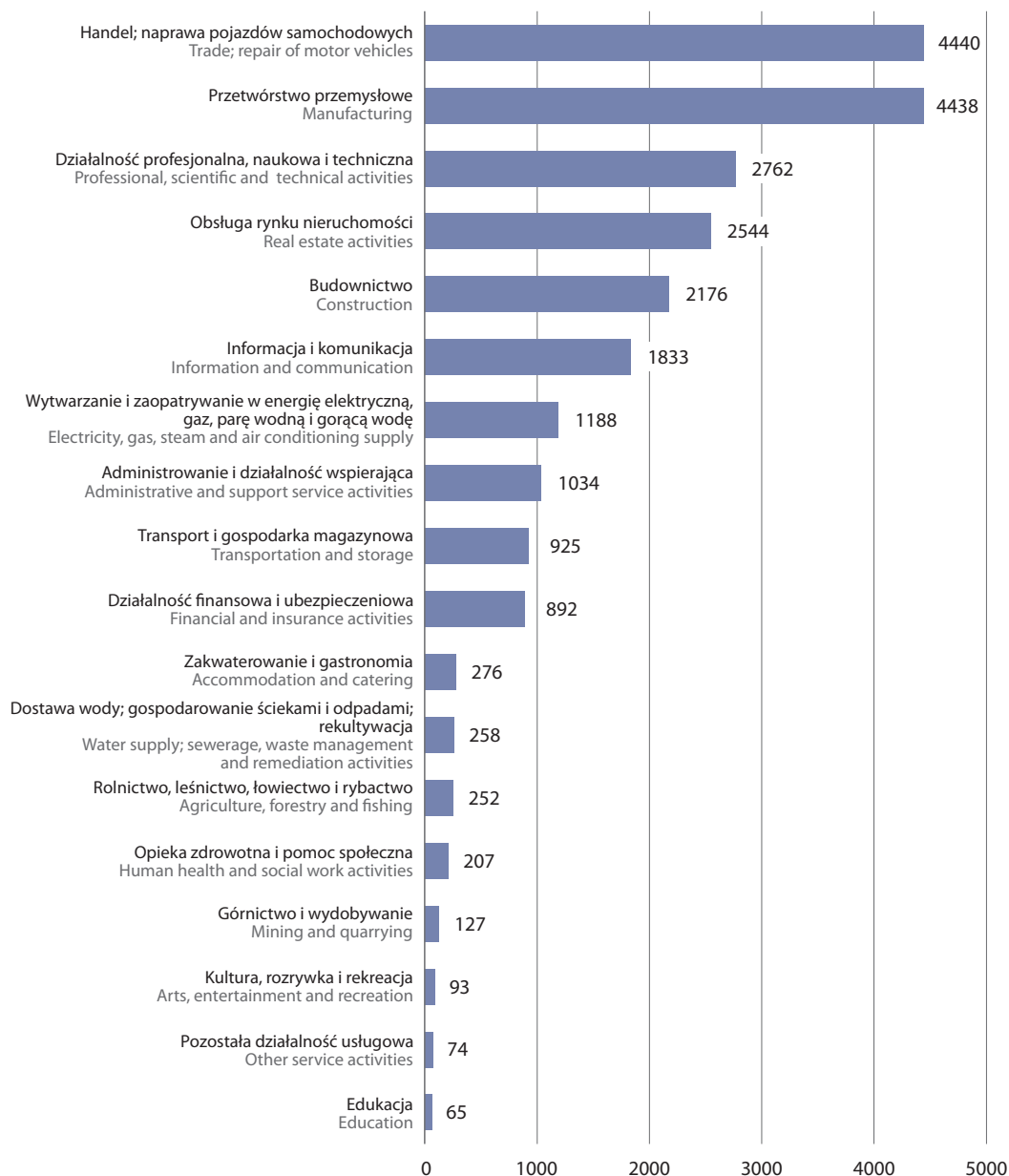
Chart 4. Structure of domestic entities belonging to enterprise groups by legal form in 2021

Ze względu na przeważający rodzaj działalności, struktura badanej populacji nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z rokiem poprzednim. Największą zbiorowość przedsiębiorstw stanowiły podmioty związane z przetwórstwem przemysłowym oraz handlem i naprawą pojazdów samochodowych (po 18,8%). Znaczące pod względem liczebności były także podmioty prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną, związane z obsługą rynku nieruchomości oraz budownictwem (odpowiednio 11,7%, 10,8%

i 9,2%). Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie wymienionych obszarów stanowiły łącznie, podobnie jak przed rokiem, ponad 2/3 wszystkich podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw. W porównaniu z rokiem 2020, liczba podmiotów należących do grup zwiększyła się w przypadku niemal wszystkich rodzajów działalności z wyjątkiem rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa oraz górnictwa i wydobywania.

Wykres 5. Liczba podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.
Chart 5. Number of domestic entities belonging to enterprise groups by NACE section in 2021

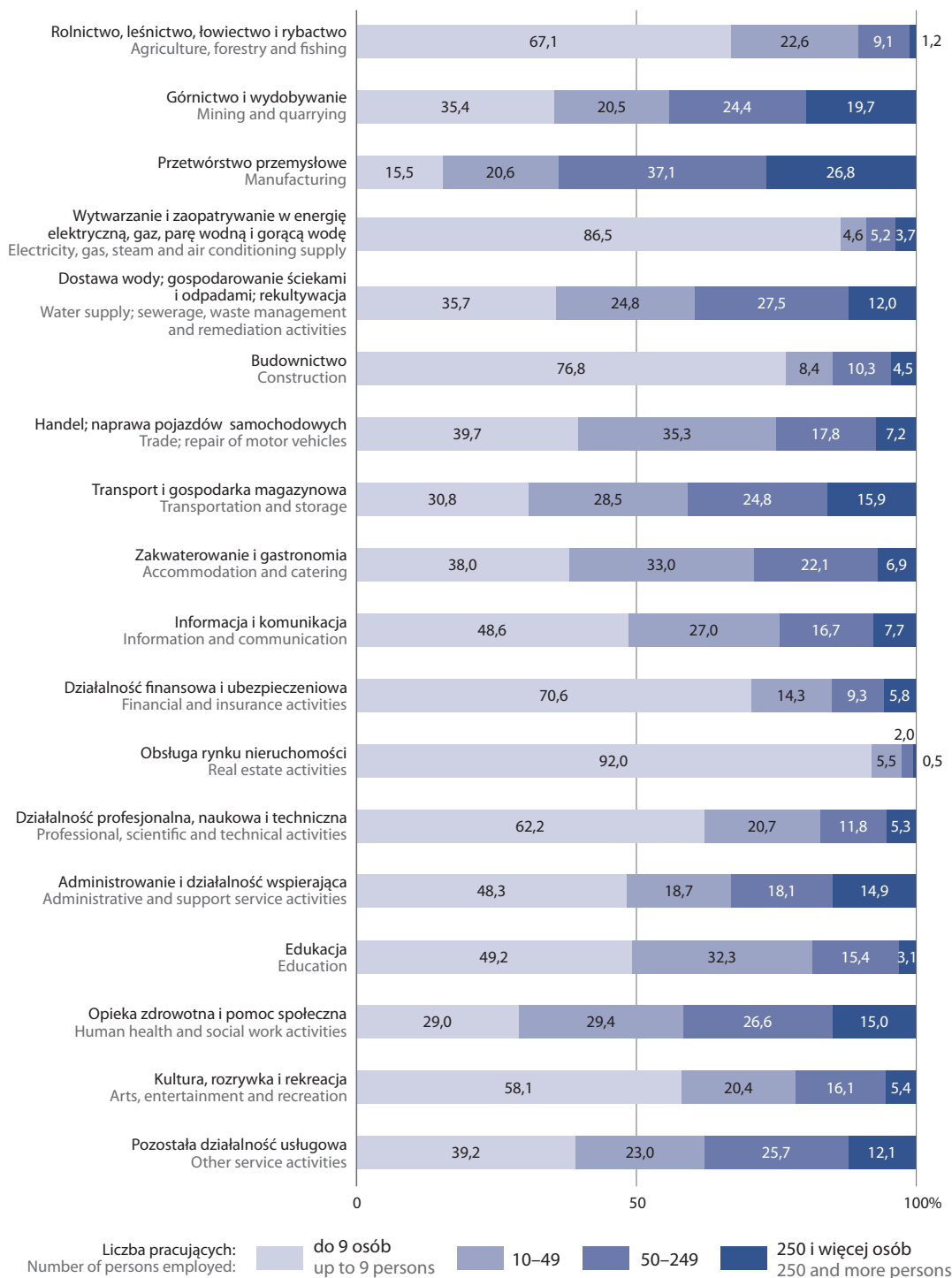

Największy odsetek podmiotów krajowych należących do grup (51,3%) stanowiły jednostki mikro, tj. o liczbie pracujących do 9 osób. Do podmiotów małych (o liczbie pracujących 10–49 osób) zaliczało się 20,6% badanej zbiorowości, do podmiotów średnich (o liczbie pracujących 50–249 osób) – 17,8%, a 10,3% stanowiły podmioty duże, w których liczba pracujących wynosiła 250 i więcej osób. W porównaniu z rokiem ubiegłym, w strukturze podmiotów należących do grup przedsiębiorstw zanotowano nieznacznie

(w granicach 0,1–0,7 p.proc.) mniejszy udział przedsiębiorstw małych, średnich i dużych, natomiast udział przedsiębiorstw mikro wzrósł (o 1,2 p.proc.).

Wykres 6. Struktura podmiotów krajowych należących do grup przedsiębiorstw według sekcji PKD i klas wielkości w 2021 r.

Chart 6. Structure of domestic entities belonging to enterprise groups by NACE section and size class in 2021

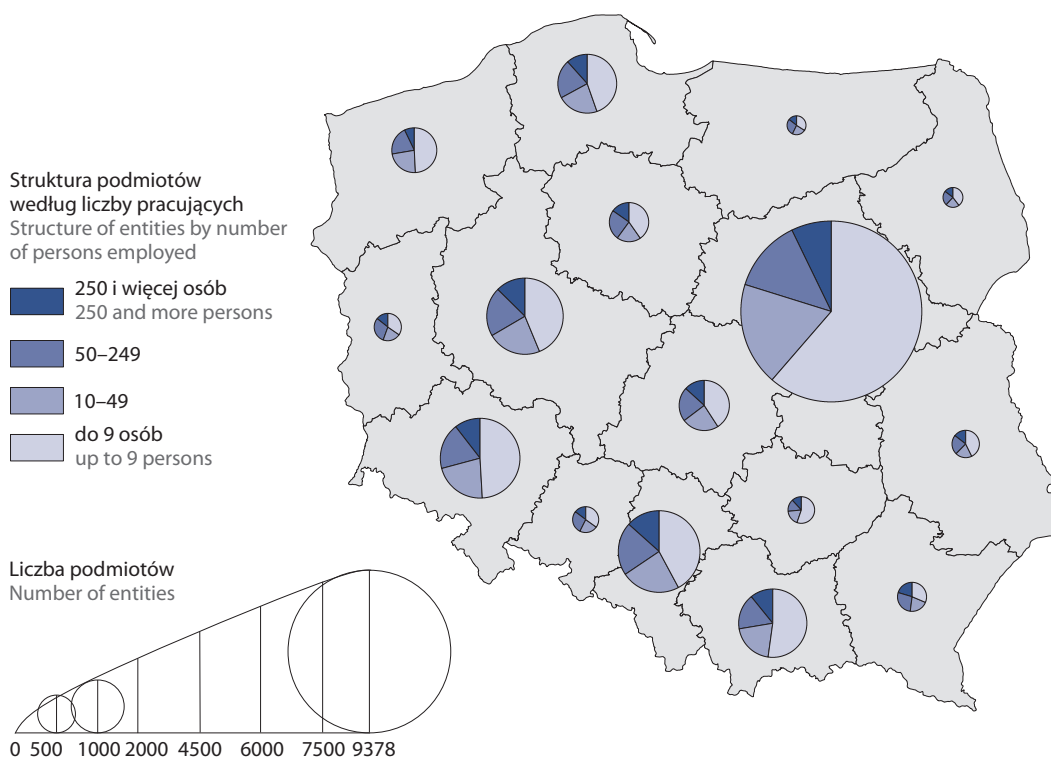

W poszczególnych sekcjach udział podmiotów najmniejszych (do 9 osób pracujących) był zróżnicowany i wynosił od 15,5% w przetwórstwie przemysłowym do 92,0% w obsłudze rynku nieruchomości. W niemal wszystkich sekcjach dominowały podmioty o liczbie pracujących do 49 osób. Jedynie w przypadku sekcji przetwórstwo przemysłowe ponad połowę (63,9%) przedsiębiorstw należących do grup stanowiły podmioty, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób.

W 2021 r., podobnie jak przed rokiem, ponad 2/3 wszystkich podmiotów należących do grup przedsiębiorstw zlokalizowanych było na terenie czterech województw. Blisko 40% podmiotów (9378) miało swoją siedzibę w województwie mazowieckim, a kolejne 28,1% w jednym z trzech województw: śląskim (2332 podmioty), dolnośląskim (2231) i wielkopolskim (2072). Najmniej podmiotów należących do grup zarejestrowano w województwach warmińsko-mazurskim (180) i podlaskim (196).

Mapa 2. Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw w 2021 r.

Map 2. Domestic entities belonging to enterprise groups in 2021

W strukturze każdego województwa najliczniejszą zbiorowość jednostek powiązanych w grupy stanowiły przedsiębiorstwa mikro (do 9 osób). Najmniej liczną zbiorowość jednostek powiązanych w grupy stanowiły podmioty duże (250 i więcej osób). Udział przedsiębiorstw do 9 osób pracujących kształtował się między 31,4% w województwie podkarpackim a 61,3% w województwie mazowieckim. Najwyższy odsetek podmiotów dużych należących do grup zarejestrowano w województwie podkarpackim (20,4%), zaś najmniejszy w województwach zachodniopomorskim (7,1%) i mazowieckim (7,2%).

Spośród badanej zbiorowości podmiotów należących do grup ogółem (23 584), w wyodrębnione grupy przedsiębiorstw (opisywane w kolejnych rozdziałach) powiązanych zostało 11 751 podmiotów jako krajowe jednostki dominujące i zależne, zaś 11 833 podmioty zidentyfikowano jako należące do grup przedsiębiorstw, jednak nie powiązane w wyodrębnione grupy ze względu na brak pełnej informacji o grupie – zgodnie z metodą identyfikacji grup (zob. Uwagi metodologiczne).

2.2. Krajowe jednostki dominujące i zależne

2.2. Domestic parent entities and subsidiaries

Poniższa analiza obejmuje dane dla zbiorowości podmiotów wchodzących w skład wyodrębnionych grup przedsiębiorstw według pozycji danej jednostki w grupie.

Jednostka dominująca to jednostka sprawująca kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną).

Jednostka dominująca najwyższego szczebla (globalna głowa grupy) to jednostka dominująca, która nie jest kontrolowana bezpośrednio ani pośrednio przez żadną inną jednostkę; pojęcie jednostki dominującej najwyższego szczebla odnosi się do jednostki najwyższej usytuowanej w łańcuchu powiązań kontrolnych.

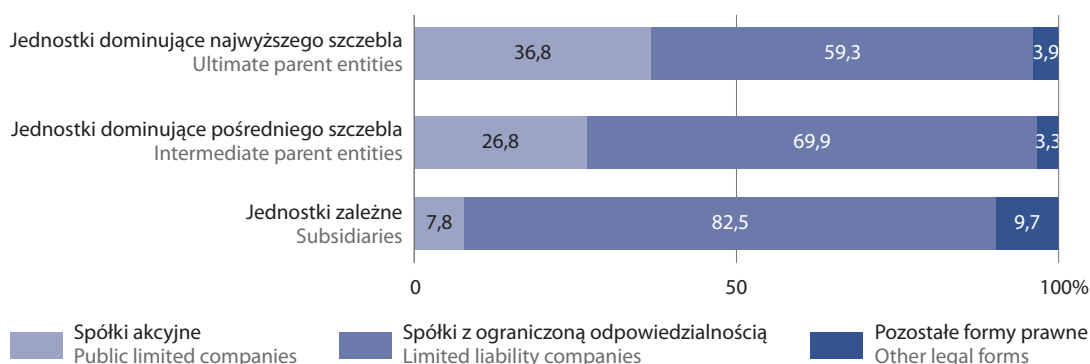
Jednostka dominująca pośredniego szczebla to jednostka sprawująca kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną), a jednocześnie znajdująca się pod kontrolą innej jednostki dominującej (wyższego szczebla).

Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana przez jednostkę dominującą.

Wśród ogółu 11 751 krajowych podmiotów wchodzących w skład wyodrębnionych grup przedsiębiorstw większość, podobnie jak rok wcześniej, stanowiły podmioty zależne od innych jednostek krajowych lub zagranicznych (73,6%), 14,8% jednostki dominujące szczebla pośredniego, a 11,6% jednostki dominujące najwyższego szczebla.

Z punktu widzenia formy prawnej, najwięcej (niemal 60%) jednostek dominujących najwyższego szczebla działało w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, a 36,8% miało formę spółek akcyjnych. W pozostałych typach jednostek odsetek spółek z ograniczoną odpowiedzialnością był wyższy i stanowił niemal 70% zbiorowości podmiotów pośrednio dominujących i ponad 80% zbiorowości podmiotów zależnych. W stosunku do roku poprzedniego, dla wszystkich typów jednostek odnotowano nieznaczny (w granicach 0,9–2,3 p.proc.) wzrost udziału liczby spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz dla jednostek dominujących nieznaczny spadek (w granicach 0,2–0,7 p.proc.) udziału liczby spółek akcyjnych.

Wykres 7. Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według form prawnych w 2021 r.
Chart 7. Structure of domestic parent entities and subsidiaries by legal form in 2021

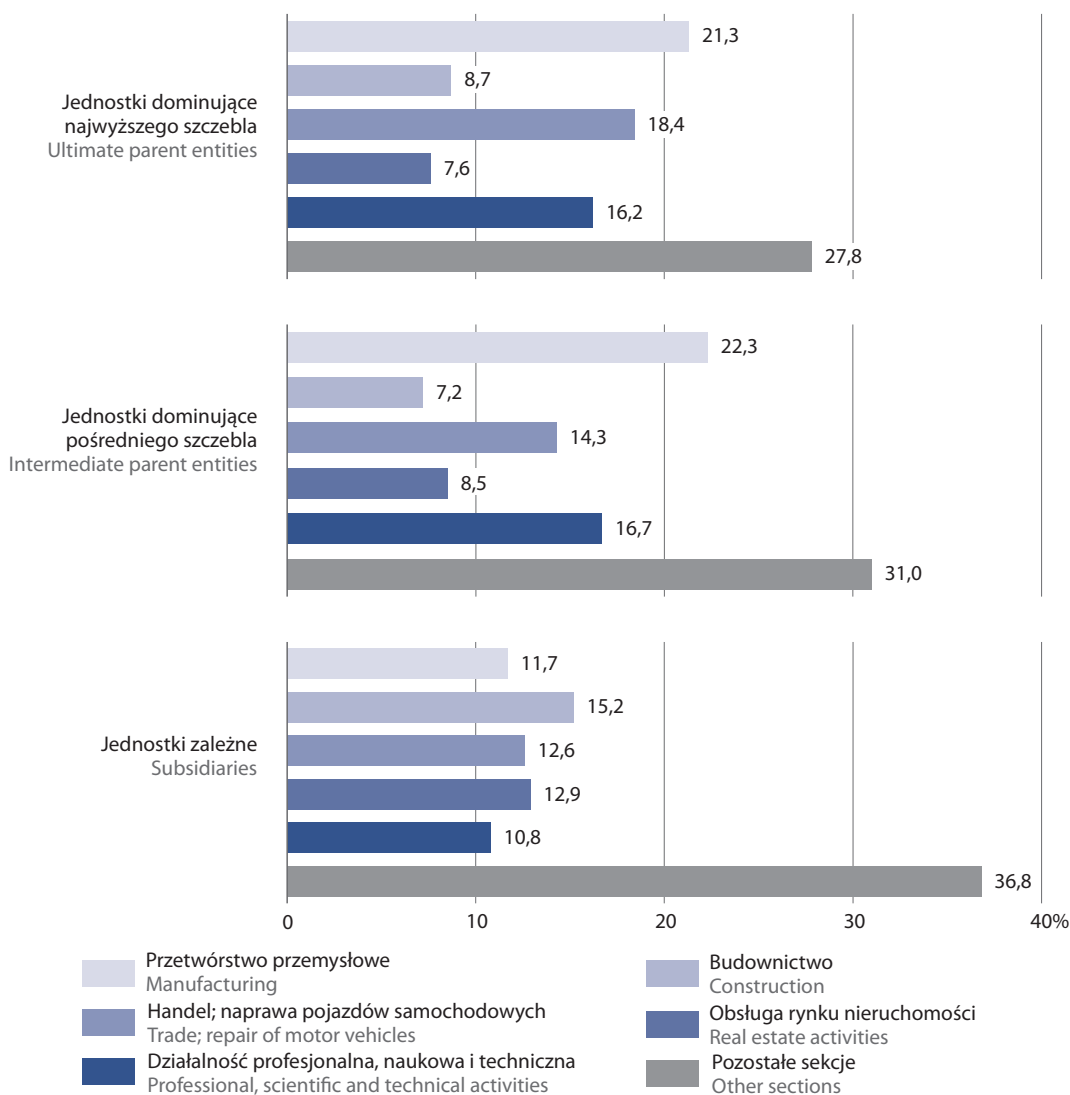

Struktury poszczególnych typów jednostek pod względem rodzaju prowadzonej działalności, jak również klas wielkości nie zmieniły się istotnie w porównaniu z rokiem 2020.

Jednostki dominujące to głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, handlu i naprawy pojazdów samochodowych oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Te trzy obszary działalności skupiały łącznie 55,9% jednostek dominujących najwyższego

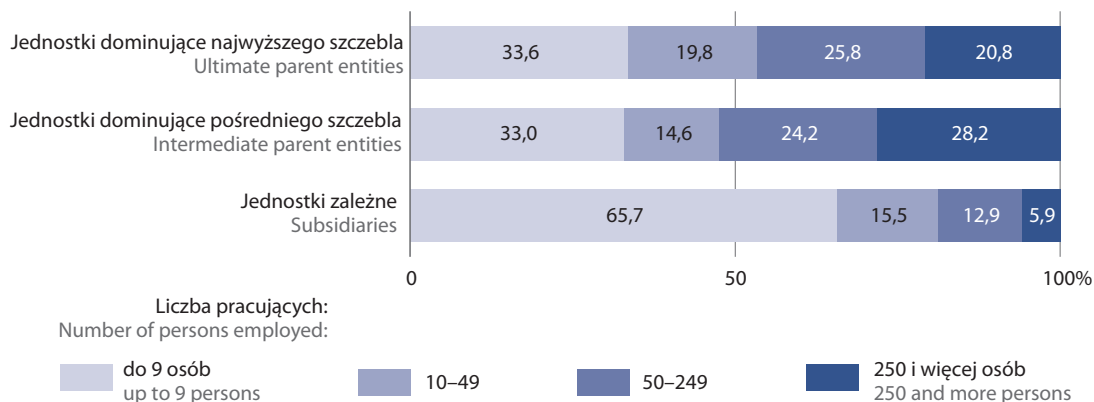
szczebla i 53,3% jednostek dominujących pośredniego szczebla. Działalność podmiotów zależnych była bardziej zróżnicowana. Blisko 2/3 tych jednostek działała łącznie w pięciu sekcjach: budownictwo, obsługa rynku nieruchomości, handel; naprawa pojazdów samochodowych, przetwórstwo przemysłowe oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Wykres 8. Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według sekcji PKD w 2021 r.
Chart 8. Structure of domestic parent entities and subsidiaries by NACE section in 2021

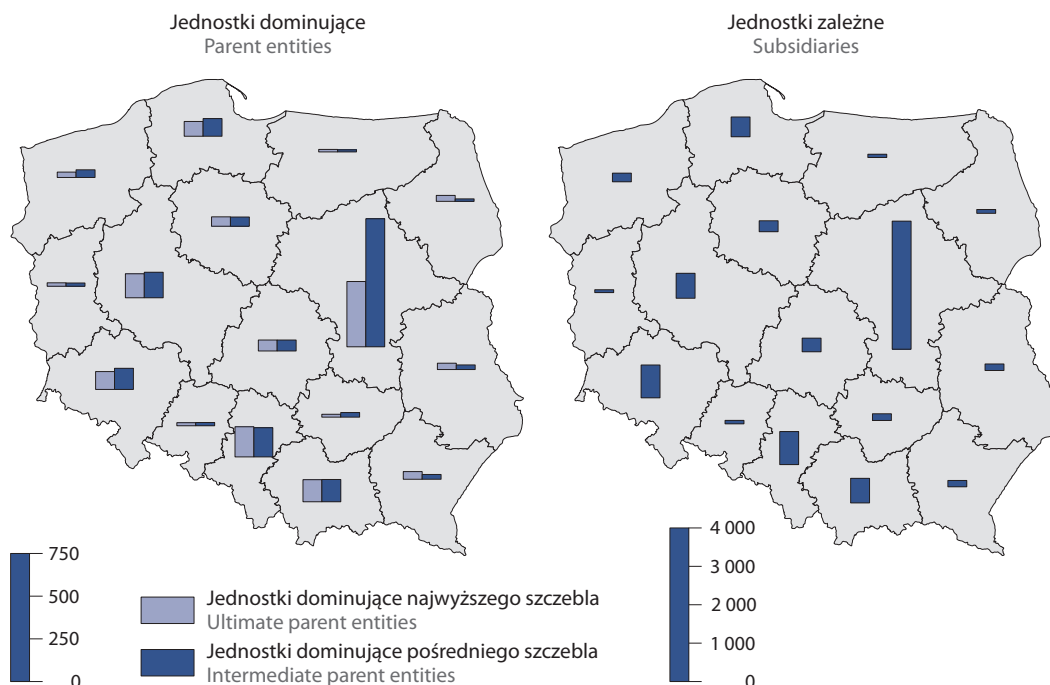
W strukturach podmiotów dominujących około połowę liczebności stanowiły przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 49 osób, w tym 1/3 podmioty mikro, tj. do 9 osób pracujących. Wśród jednostek zależnych dominowały przedsiębiorstwa mikro (65,7%). Największy odsetek przedsiębiorstw dużych (250 i więcej osób pracujących) charakteryzował podmioty dominujące pośredniego szczebla (28,2%).

Wykres 9. Struktura krajowych jednostek dominujących i zależnych według klas wielkości w 2021 r.
Chart 9. Structure of domestic parent entities and subsidiaries by size class in 2021

Podobnie jak w roku 2020, najwięcej podmiotów wchodzących w skład wyodrębnionych grup miało swoją siedzibę w województwie mazowieckim: 28,2% podmiotów pełniących rolę jednostek dominujących najwyższego szczebla, 43,1% dominujących pośredniego szczebla i 38,9% jednostek zależnych. Znaczące pod względem liczby podmiotów powiązanych w grupy było także województwo śląskie, w którym siedzibę miało: 13,0% jednostek dominujących najwyższego szczebla, 9,8% jednostek dominujących pośredniego szczebla i 10,0% jednostek zależnych.

Mapa 3. Liczba krajowych podmiotów dominujących i zależnych w 2021 r.
Map 3. Number of domestic parent entities and subsidiaries in 2021

Rozdział 3.

Chapter 3.

Charakterystyka grup przedsiębiorstw

Characteristic of enterprise groups

Poniższa analiza obejmuje podstawowe informacje o wyodrębnionych grupach przedsiębiorstw pozyskane od podmiotów pełniących w nich rolę jednostek dominujących.

Krajowa grupa przedsiębiorstw to grupa składająca się z przedsiębiorstw (zarówno jednostek dominujących, jak i zależnych) mających siedziby wyłącznie na terenie jednego kraju.

Międzynarodowa grupa przedsiębiorstw to grupa składająca się z co najmniej dwóch przedsiębiorstw mających siedziby w różnych krajach, przy czym w jednym z nich ma siedzibę jednostka dominująca najwyższego szczebla.

Grupa okrojona to część grupy międzynarodowej, której przedsiębiorstwa mają siedziby na terenie jednego kraju.

Grupa okrojona pod kontrolą polską to część grupy międzynarodowej, dla której jednostką dominującą najwyższego szczebla jest jednostka krajowa. Poza granicami kraju zlokalizowane są tylko jednostki od niej zależne (bezpośrednio lub pośrednio).

Grupa okrojona pod kontrolą zagraniczną to część grupy międzynarodowej zlokalizowana w jednym kraju, na czele której stoi krajowa jednostka dominująca pośredniego szczebla, będąca jednocześnie zależną od jednostki zagranicznej.

Rok powstania grupy to rok ustanowienia powiązań kontrolnych pomiędzy co najmniej dwoma przedsiębiorstwami/jednostkami prawnymi w miejscu, w którym wcześniej nie istniała żadna grupa, lub rok powstania nowej grupy w drodze fuzji lub podziału.

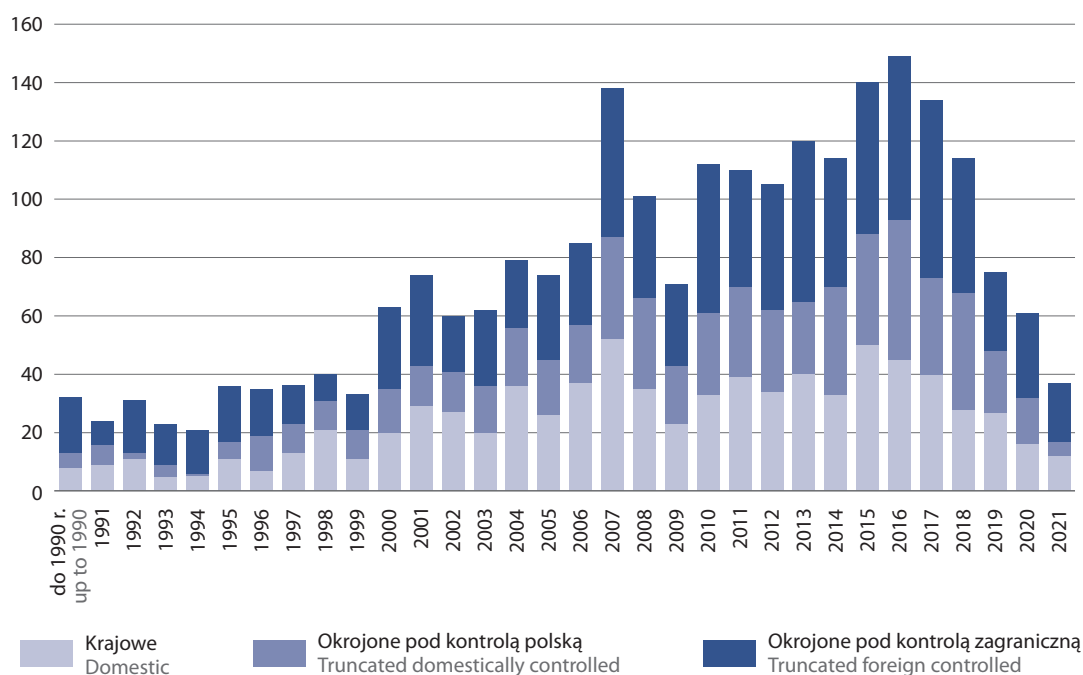
Pozyskane w badaniu dane o powiązaniach jednostek pozwoliły na wyodrębnienie 2389 grup przedsiębiorstw, w których jednostki dominujące najwyższego lub pośredniego szczebla miały siedzibę na terenie Polski. W skład wyodrębnionych grup wchodziło 11 751 przedsiębiorstw krajowych (jednostki dominujące oraz zależne od nich) i 3187 przedsiębiorstw zlokalizowanych za granicą i zależnych od podmiotów polskich.

Wśród ogółu wyłonionych grup przedsiębiorstw 803 (33,6%) stanowiły grupy krajowe, 621 (26,0%) grupy okrojone pod kontrolą polską, a pozostałe 965 (40,4%) – grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną.

Badana zbiorowość grup charakteryzowała się dużą rozpiętością długości okresu funkcjonowania. Ponad 2/3 ogółu grup przedsiębiorstw działających w końcu 2021 r. (1646) powstało w latach 2004–2018, tj.: 68,6% grup krajowych, 72,9% grup okrojonych pod kontrolą polską i 66,5% grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną. Grupy powstałe w 2015 r. lub później stanowiły blisko 1/3 badanej zbiorowości. Najwięcej grup przedsiębiorstw (149, tj. 6,2% ogółu grup) zadeklarowało jako rok powstania grupy rok 2016.

Wykres 10. Liczba grup przedsiębiorstw prowadzących działalność w 2021 r. według roku powstania i typów grup

Chart 10. Number of enterprise groups conducting activity in 2021 by year of establishment and type of group

3.1. Struktury grup

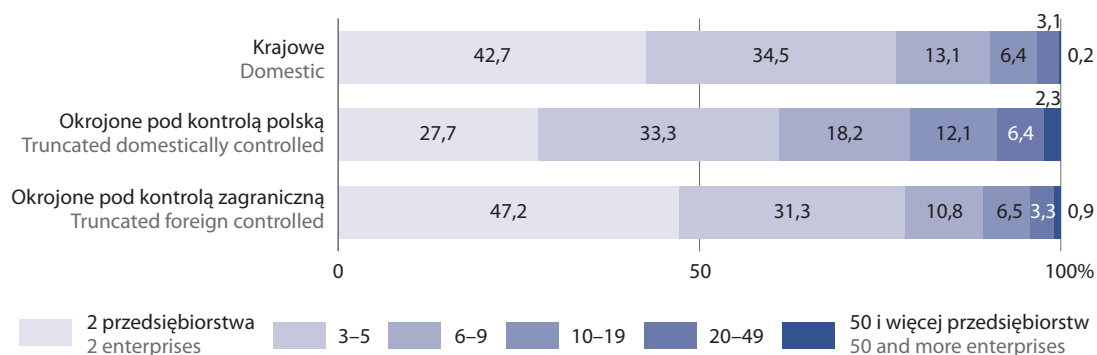
3.1. Structures of groups

W badanej zbiorowości ogółu grup przedsiębiorstw (2389) blisko 3/4 stanowiły takie grupy, w skład których wchodziło od 2 do 5 przedsiębiorstw. Grupy, w których występowały powiązania wyłącznie między 2 przedsiębiorstwami (jednostką dominującą a jednostką zależną) stanowiły 40,6%. Odsetek grup złożonych z 50 i więcej przedsiębiorstw wynosił 1,0%.

Struktura poszczególnych typów grup pod względem liczby przedsiębiorstw wchodzących w ich skład była nieznacznie zróżnicowana. We wszystkich typach grup dominujący udział stanowiły grupy tworzone przez nie więcej niż 5 przedsiębiorstw: 78,4% okrojonych pod kontrolą zagraniczną, 77,2% grup krajowych i 61,0% okrojonych pod kontrolą polską. Grupy okrojone pod kontrolą polską charakteryzowały się mniejszym niż pozostałe typy udziałem grup, w których skład wchodziło do 5 podmiotów, zaś większym udziałem grup tworzonych przez 10 i więcej przedsiębiorstw (20,8% wobec 9,7% dla grup krajowych i 10,8% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną).

Wykres 11. Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i liczby przedsiębiorstw wchodzących w ich skład w 2021 r.

Chart 11. Structure of enterprise groups by type of group and number of enterprises belonging to them in 2021

Wśród ogółu wyodrębnionych grup przedsiębiorstw 1491 (62,4%) stanowiły grupy złożone z przedsiębiorstw mających siedziby wyłącznie w Polsce. Jednostki zależne zlokalizowane poza granicami kraju miało łącznie 898 grup przedsiębiorstw – wszystkie grupy okrojone pod kontrolą polską, tj. 621 grup oraz 277 grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną, czyli części grup międzynarodowych, w których zagraniczne jednostki zależne znajdowały się pod kontrolą polskich jednostek dominujących (zob. Uwagi metodologiczne, schemat 1).

Tablica 2. Liczba grup przedsiębiorstw według typów grup i lokalizacji przedsiębiorstw w grupie w 2021 r.

Table 2. Number of enterprise groups by type of group and location of enterprises in group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną ^a Truncated foreign controlled ^a
OGÓŁEM TOTAL	2389	803	621	965
w tym grupy składające się z zagranicznych jednostek zależnych od podmiotów polskich in which enterprise groups composed of foreign subsidiaries controlled by domestic entities	898	–	621	277

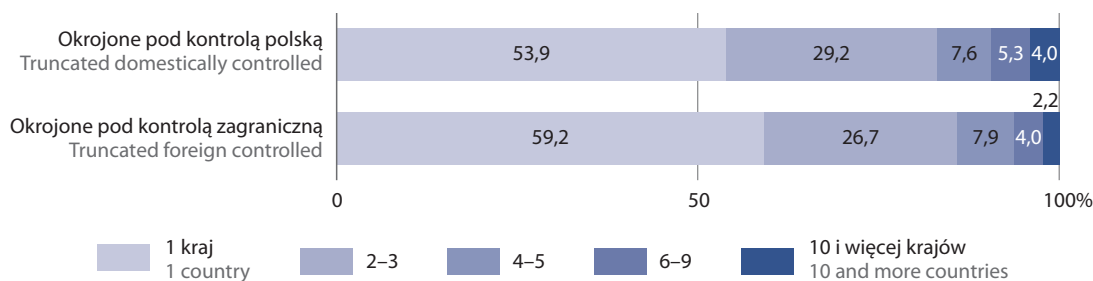
^a Analizowana struktura dotyczy części grupy międzynarodowej zlokalizowanej na terenie Polski oraz zagranicznych jednostek zależnych od polskich jednostek dominujących pośredniego szczebla. Nie uwzględniono zagranicznych jednostek dominujących wobec podmiotów polskich.

^a The analysed structure concerns a part of the multinational group located in Poland and foreign subsidiaries controlled by Polish intermediate parent entities. Foreign parent entities to Polish entities are not included.

Zagraniczne jednostki zależne zlokalizowane tylko w 1 kraju miało ponad połowa (55,6%) z 898 grup przedsiębiorstw kontrolujących podmioty zagraniczne. Spośród grup posiadających jednostki zagraniczne w różnych krajach najliczniejszą zbiorowość stanowiły te, w których jednostki zlokalizowane były w 2 lub 3 krajach (28,4%). Odsetek grup międzynarodowych najbardziej rozproszonych pod względem lokalizacji (10 i więcej krajów) wynosił 3,5%.

Wykres 12. Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i liczby krajów lokalizacji zagranicznych jednostek zależnych w 2021 r.

Chart 12. Structure of enterprise groups by type of group and number of countries of foreign subsidiaries location in 2021

W strukturze grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną zaobserwować można wyższy udział grup posiadających jednostki zagraniczne tylko w 1 kraju niż dla grup okrojonych pod kontrolą polską. Grupy okrojone pod kontrolą polską charakteryzowały się natomiast niemal dwukrotnie wyższym udziałem grup najbardziej rozproszonych pod względem lokalizacji, tj. złożonych z jednostek mających siedzibę w 10 i więcej krajach.

3.2. Kraje lokalizacji zagranicznych jednostek dominujących i zależnych

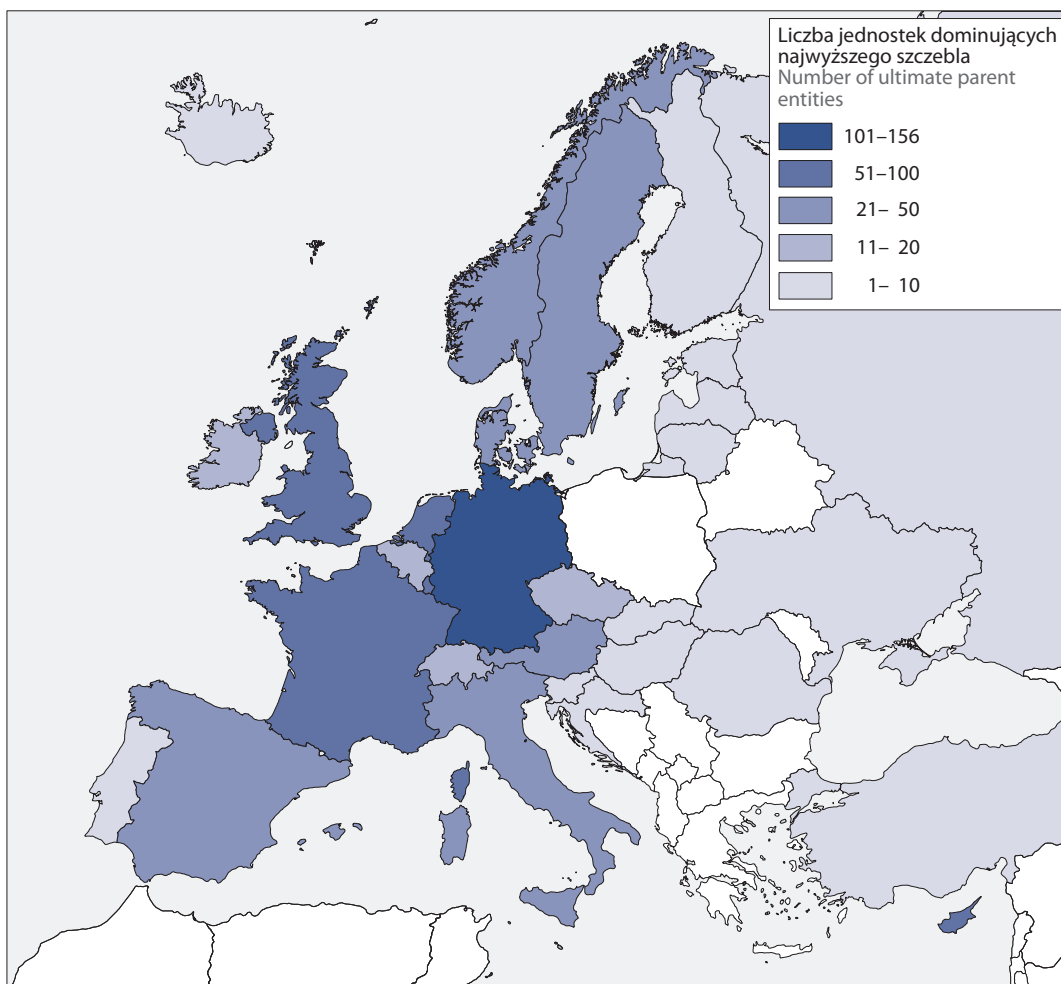
3.2. Countries of location of foreign parent entities and subsidiaries

Wśród ogółu zidentyfikowanych 2389 grup przedsiębiorstw 40,4% stanowiły grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną (965), dla których jednostki dominujące najwyższego szczebla miały siedziby za granicą – łącznie w 52 krajach.

W krajach europejskich zlokalizowanych było 83,9% wszystkich zagranicznych jednostek dominujących najwyższego szczebla, w tym 71,7% w krajach członkowskich Unii Europejskiej (zob. Aneks, tabl. 6–7). Wśród krajów spoza Europy najwyższy odsetek stanowiły jednostki z siedzibą w Stanach Zjednoczonych (89, tj. 9,2%). W krajach azjatyckich zlokalizowanych było 3,4% spośród wszystkich zagranicznych jednostek dominujących, głównie w Izraelu (9, tj. 0,9%), Japonii (7, tj. 0,7%) i Hongkongu (6, tj. 0,6%).

Najwięcej europejskich jednostek dominujących miało swoją siedzibę w Niemczech (156, tj. 16,2%), w Luksemburgu (81, tj. 8,4%), na Cyprze (77, tj. 8,0%), we Francji (76, tj. 7,9%), w Holandii (75, tj. 7,8%) oraz w Wielkiej Brytanii (68, tj. 7,0%). Łącznie w sześciu wymienionych krajach, podobnie jak przed rokiem, zlokalizowane były jednostki dominujące najwyższego szczebla dla ponad połowy (55,2%) wszystkich grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną. Największy wzrost liczby zagranicznych jednostek dominujących, w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano dla Francji, Wielkiej Brytanii i Czech (po 4), a największy spadek dla Cypru (8).

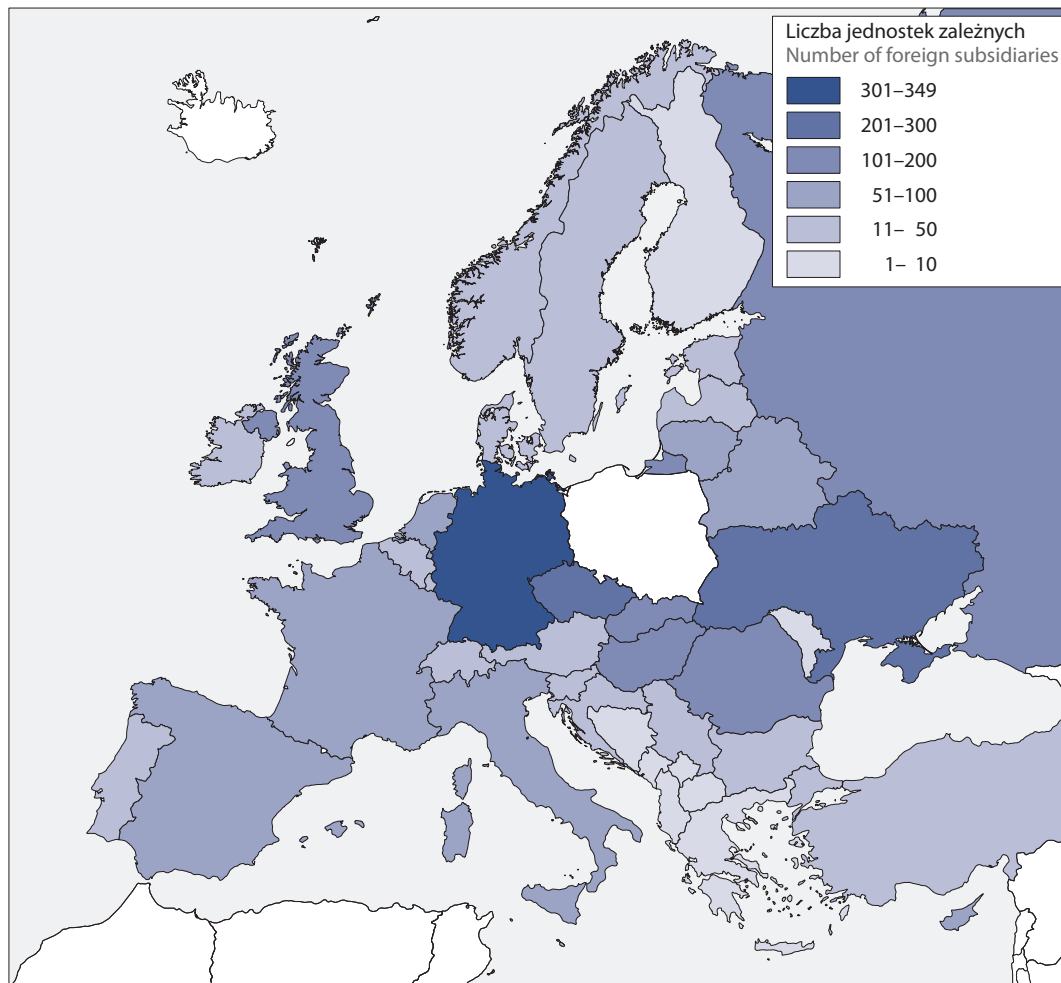
Mapa 4. Zagraniczne jednostki dominujące najwyższego szczebla w krajach europejskich w 2021 r.
 Map 4. Foreign ultimate parent entities in European countries in 2021

W przypadku wszystkich rodzajów działalności grup okrojonych ponad 2/3 ich zagranicznych jednostek dominujących miało siedzibę w krajach europejskich (zob. Aneks, tabl. 6).

Zagraniczne podmioty zależne (3187) zlokalizowane były łącznie w 97 krajach. W Europie siedzibę miało ogółem 78,5% (tj. o 0,4 p.proc. mniej niż przed rokiem) wszystkich zagranicznych jednostek zależnych od polskich podmiotów dominujących w grupach okrojonych, zarówno pod kontrolą polską, jak i zagraniczną (zob. Aneks, tabl. 6-7) – najwięcej w Niemczech (349, tj. 11,0%), w Czechach (222, tj. 7,0%), w Ukrainie (207, tj. 6,5%), w Rumunii (160, tj. 5,0%) i w Rosji (153, tj. 4,8%). Ponad 1/2 jednostek zależnych (56,3%) miała siedzibę na terenie jednego z krajów Unii Europejskiej. Wśród krajów spoza Europy, najwięcej zagranicznych jednostek zależnych zlokalizowanych było w Stanach Zjednoczonych (176, tj. 5,5%), w Izraelu (104, tj. 3,3%) i na Bahamach (64, tj. 2,0%). Największy wzrost liczby zagranicznych jednostek zależnych, w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano dla Stanów Zjednoczonych (23) a spadek dla Ukrainy (14).

Mapa 5. Zagraniczne jednostki zależne w krajach europejskich w 2021 r.
 Map 5. Foreign subsidiaries in European countries in 2021

Najwięcej zagranicznych podmiotów zależnych ogółem miały grupy związane z przetwórstwem przemysłowym (30,5%) oraz handlem i naprawą pojazdów samochodowych (21,1%). Grupy okrojone z niemal wszystkich obszarów działalności jako siedzibę zagranicznych jednostek zależnych wskazywały głównie kraje europejskie. Jedynie grupy z sekcji górnictwo i wydobywanie jako dominującą (81,8%) lokalizację zagranicznych jednostek wykazały Amerykę – zob. Aneks, tabl. 6.

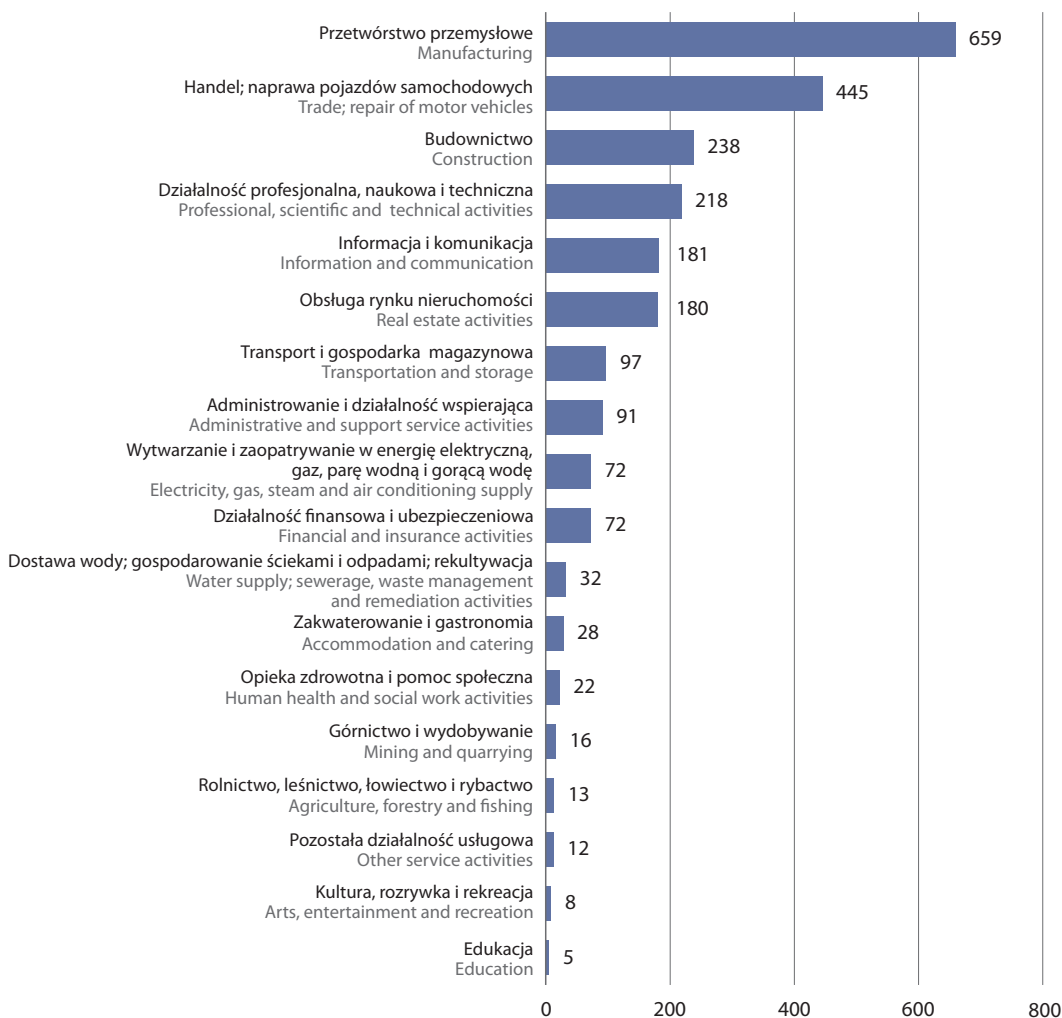
3.3. Rodzaj działalności

3.3. Kind of activity

Rodzaj działalności prowadzonej przez poszczególne podmioty w ramach tej samej grupy jest często zróżnicowany. W przypadku braku jednorodnej działalności w ramach grupy i trudności w ustaleniu jednego rodzaju dla całej grupy, w badaniu przyjmowano za rodzaj działalności całej grupy ten, który miał największy udział w łącznych przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Spośród ogółu grup przedsiębiorstw (2389) działających w Polsce w 2021 r. najwięcej, podobnie jak przed rokiem, prowadziło działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym oraz handlem i naprawą pojazdów samochodowych (odpowiednio 27,6% i 18,6% wobec 28,7% i 18,6% w 2020 r.) – zob. Aneks, tabl. 9.

Wykres 13. Liczba grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.
Chart 13. Number of enterprise groups by NACE section in 2021

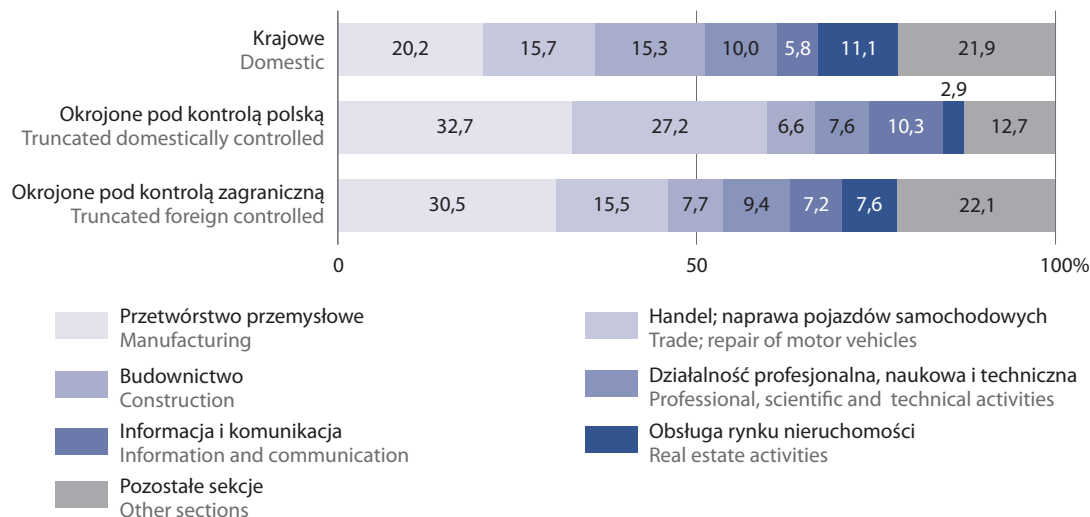

Spośród 659 grup przedsiębiorstw działających w przetwórstwie przemysłowym, łącznie ponad 40% stanowiły grupy zajmujące się produkcją: wyrobów z metali (12,4%), artykułów spożywczych (11,1%), maszyn i urządzeń (10,3%) oraz wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (8,5%).

Z działalnością w zakresie przetwórstwa przemysłowego oraz handlu związana była największa liczba grup każdego typu. W strukturze grup okrojonych pod kontrolą polską łączny udział powyższych sekcji PKD był wyższy niż w pozostałych typach grup i wynosił 59,9% wobec 46,0% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną i 35,9% dla grup krajowych.

Wykres 14. Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i sekcji PKD w 2021 r.

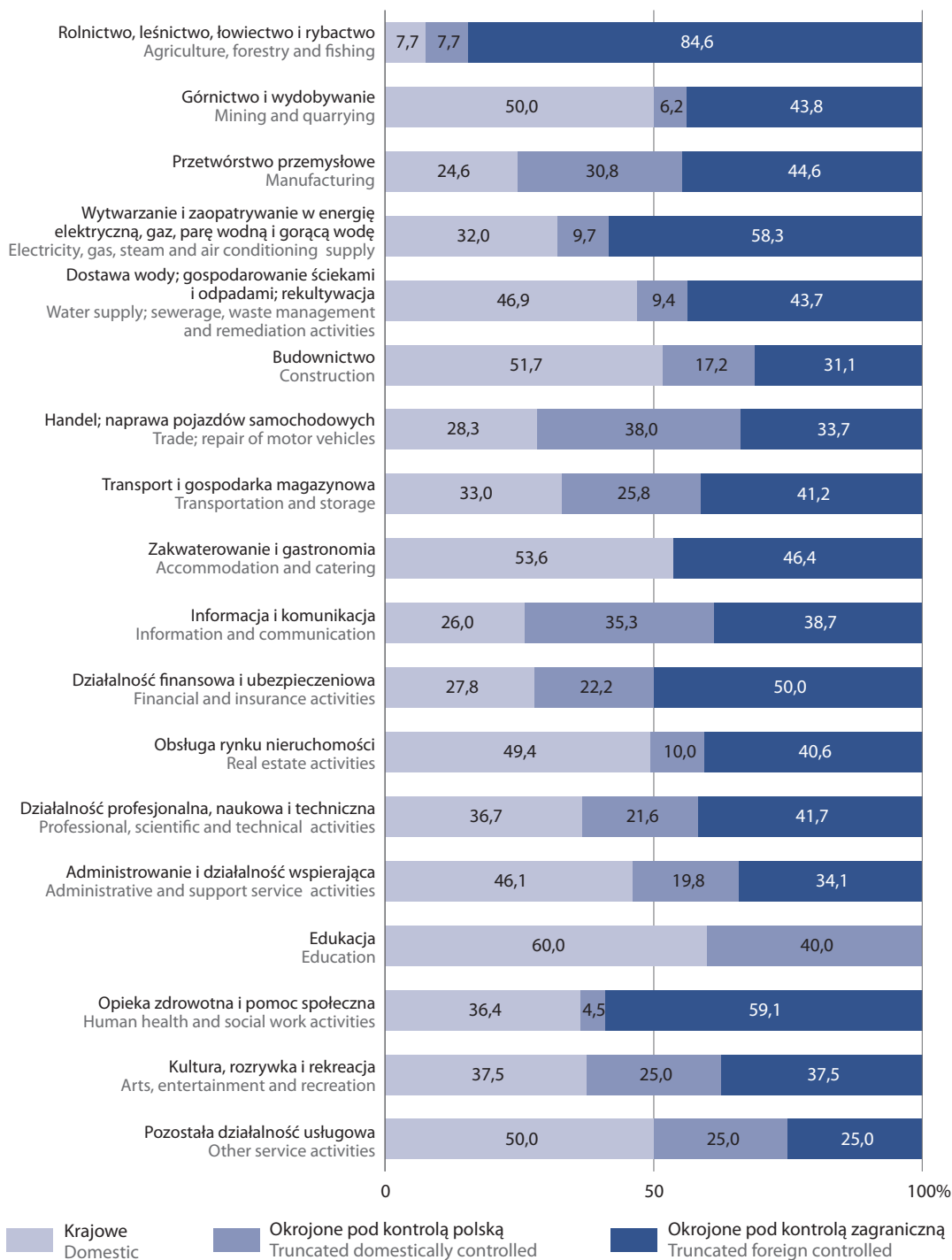
Chart 14. Structure of enterprise groups by type of group and NACE section in 2021

Obszarami działalności, w strukturze których ponad połowę liczebności stanowiły grupy krajowe były edukacja, zakwaterowanie i gastronomia oraz budownictwo (odpowiednio 60,0%, 53,6% i 51,7% całej badanej zbiorowości). W sekcjach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, a także wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ponad 50% udział miały grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną (stanowiły one odpowiednio: 84,6%, 59,1% i 58,3% ogółu grup działających w tych obszarach).

Rodzajem działalności, w którym grupy krajowe w 2021 r. w porównaniu z rokiem poprzednim utraciły dominujący udział była obsługa rynku nieruchomości (49,4% wobec 50,8% w roku ubiegłym). Dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną natomiast nie zaobserwowano zmian w skali roku w zakresie dominującego udziału.

Wykres 15. Struktura grup przedsiębiorstw według sekcji PKD i typów grup w 2021 r.
 Chart 15. Structure of enterprise groups by NACE section and type of group in 2021

3.4. Kapitał własny

3.4. Equity

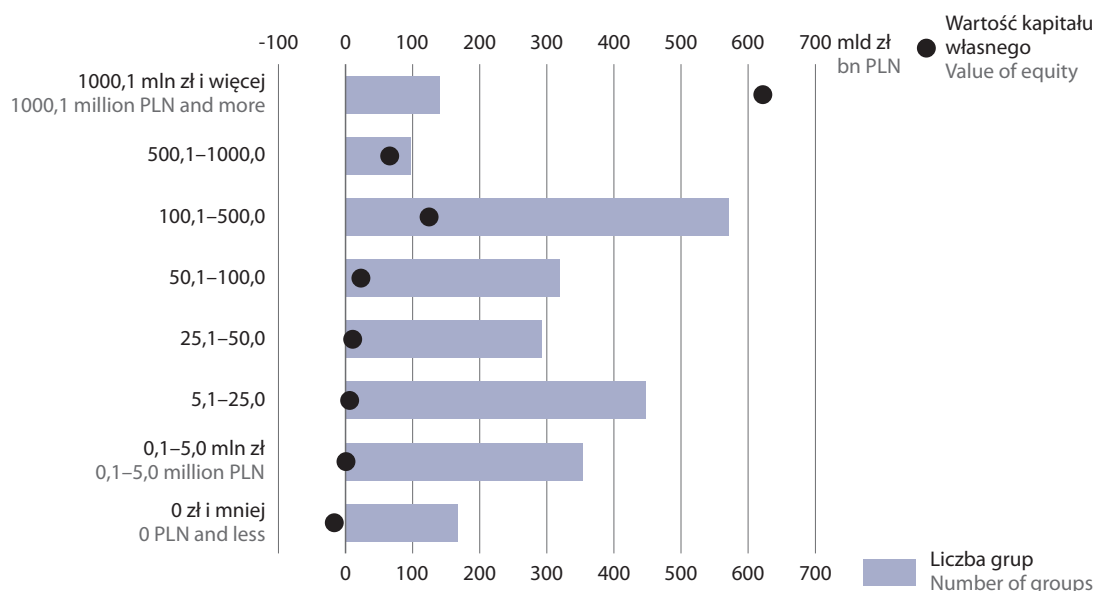
Kapitał (fundusz) własny wykazywany według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki obejmuje: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Wartość kapitału własnego (zob. Aneks, tabl. 14) całej zbiorowości grup przedsiębiorstw na koniec 2021 r. wyniosła łącznie 836,0 mld zł (o 88,2 mld zł więcej niż przed rokiem), z czego 46,8% przypadło na grupy okrojone pod kontrolą polską, 33,0% na grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną, a 20,2% na grupy krajowe.

Wśród ogółu grup przedsiębiorstw (2389), najwięcej grup posiadało kapitał własny o wartości od 100,1 mln zł do 500,0 mln zł (23,9%, tj. o 2,1 p.proc. więcej niż przed rokiem) oraz z przedziału od 5,1 mln zł do 25,0 mln zł (18,7%, tj. o 0,1 p.proc. mniej niż przed rokiem). Łącznie ponad 1/3 ogółu grup przedsiębiorstw stanowiły grupy dysponujące kapitałem własnym o wartości od 0,1 mln zł do 25,0 mln zł, a blisko połowę – kapitałem własnym o wartości od 0,1 mln zł do 50,0 mln zł, przy czym w porównaniu z rokiem ubiegłym udziały te nieznacznie zmniejszyły się (odpowiednio o 1,9 p.proc. i 2,1 p.proc.). Odsetek grup z najwyższym kapitałem własnym o wartości powyżej 1000,1 mln zł wyniósł 5,9% i był wyższy w porównaniu z rokiem 2020 o 0,5 p.proc.

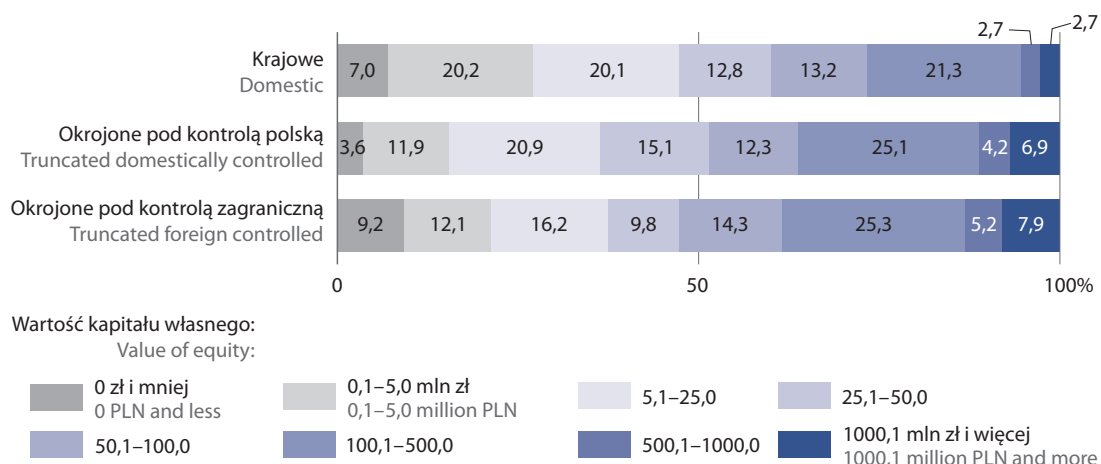
Wykres 16. Wartość kapitału własnego grup przedsiębiorstw w 2021 r.

Chart 16. Value of equity of enterprise groups in 2021

Struktura poszczególnych typów grup przedsiębiorstw pod względem wielkości posiadanego kapitału własnego była nieznacznie zróżnicowana. Podobnie jak w roku ubiegłym, grupy krajowe charakteryzowały się niższą wartością kapitału własnego niż grupy międzynarodowe. Ponad 40% grup krajowych dysponowało kapitałem własnym o wartości od 0,1 mln zł do 25,0 mln zł. Odsetek ten dla grup okrojonych był niższy i ukształtował się na poziomie 32,9% dla grup pod kontrolą polską oraz 28,3% dla grup pod kontrolą zagraniczną. Kapitałem własnym powyżej 500 mln zł dysponował dwukrotnie mniejszy odsetek grup krajowych niż międzynarodowych, tj. 5,5% grup krajowych, 11,1% okrojonych pod kontrolą podmiotów polskich i 13,1% kontrolowanych przez podmioty zagraniczne. W 2021 r. we wszystkich typach grup najwyższy udział miały grupy dysponujące kapitałem własnym o wartości od 100,1 mln zł do 500,0 mln zł.

Wykres 17. Struktura grup przedsiębiorstw według typów grup i wartości kapitału własnego w 2021 r.
 Chart 17. Structure of enterprise groups by type of group and value of equity in 2021

3.5. Struktura kapitału podstawowego

3.5. Structure of share capital

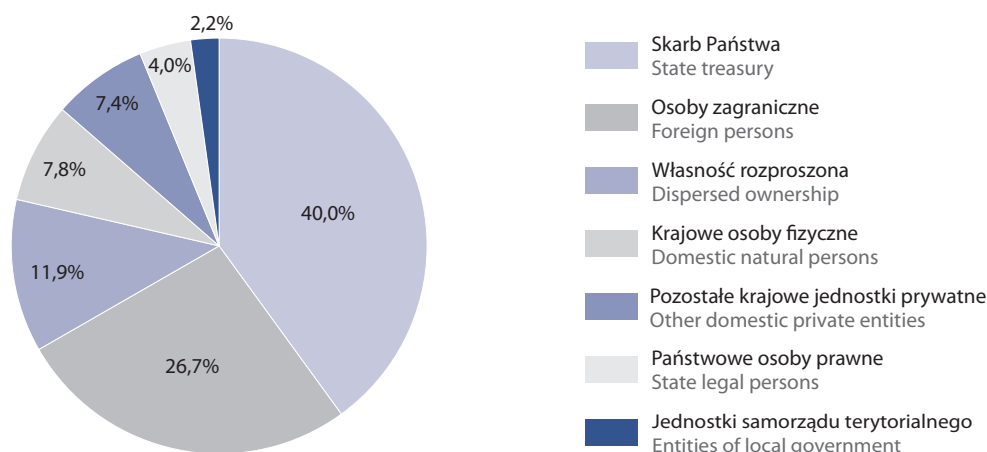
Kapitał podstawowy to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

Kapitał podstawowy grupy przedsiębiorstw jest równy kapitałowi podstawowemu jednostki dominującej.

Badana zbiorowość 2389 grup przedsiębiorstw dysponowała na koniec 2021 r. kapitałem podstawowym o łącznej wartości 240,7 mld zł (tj. więcej o 16,3 mld zł w porównaniu z rokiem poprzednim), przy czym 37,1% przypadało na grupy krajowe, 33,4% na grupy okrojone pod kontrolą polską, a 29,5% na grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną – zob. Aneks, tabl. 13.

Podobnie jak przed rokiem, dominujący udział w ogólnej strukturze własności kapitału podstawowego grup przedsiębiorstw miał Skarb Państwa oraz osoby zagraniczne (odpowiednio 40,0% i 26,7% wartości kapitału podstawowego ogółu grup przedsiębiorstw). W porównaniu z rokiem ubiegłym, zaobserwowano wzrost udziału Skarbu Państwa w strukturze kapitału podstawowego ogółu grup o 1,0 p.proc., a udział osób zagranicznych spadł o 0,9 p.proc.

Wykres 18. Struktura własności kapitału podstawowego grup przedsiębiorstw w 2021 r.
Chart 18. Structure of ownership of the share capital in enterprise groups in 2021

W strukturze kapitału podstawowego grup krajowych w 2021 r. przeważała własność Skarbu Państwa stanowiąc niemal 2/3 wartości kapitału podstawowego ogółem posiadanego przez te grupy (60,9% wobec 61,2% w 2020 r.). Grupy krajowe charakteryzowały się wyższymi niż w pozostałych typach grup udziałami państwowych osób prawnych i jednostek samorządu terytorialnego. W strukturze własności kapitału podstawowego grup okrojonych pod kontrolą polską również najwyższy udział, nieznacznie wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, odnotował Skarb Państwa (52,1% wobec 51,7% w 2020 r.), a kolejny znaczący udział, wyższy niż w pozostałych typach grup, miała własność rozproszona. W strukturze kapitału podstawowego grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną dominowała własność osób zagranicznych stanowiąc ponad 4/5 łącznej wartości kapitału podstawowego (przed rokiem 85,2%).

Tablica 3. Struktura własności kapitału podstawowego według typów grup w 2021 r.
Table 3. Structure of ownership of the share capital by type of group in 2021

Struktura własności Ownership structure	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled		Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
		w %	in %	
OGÓŁEM TOTAL	100,0	100,0		100,0
Skarb Państwa State treasury	60,9	52,1		–
Państwowe osoby prawne State legal persons	9,6	1,2		0,1
Jednostki samorządu terytorialnego Entities of local government	5,8	0,0		0,1
Krajowe osoby fizyczne Domestic natural persons	8,7	13,6		0,1
Pozostałe krajowe jednostki prywatne Other domestic private entities	9,2	6,3		6,6
Osoby zagraniczne Foreign persons	1,0	2,4		86,5
Własność rozproszona Dispersed ownership	4,8	24,3		6,7

Osoby zagraniczne były wyłącznym właścicielem kapitału podstawowego w 31,2% ogółu grup przedsiębiorstw, a krajowe osoby fizyczne 28,6% grup. Skarb Państwa, na który przypadła najwyższy udział w strukturze wartości kapitału podstawowego ogółem, posiadał całość kapitału podstawowego 1,0% ogółu grup przedsiębiorstw.

Tablica 4. Kapitał podstawowy grup przedsiębiorstw według wielkości udziałów w 2021 r.

Table 4. Share capital of enterprise groups by share quantity in 2021

Forma własności udziałowca Type of shareholder's ownership	Liczba grup, w których udział w kapitale podstawowym mienia poszczególnych udziałowców wynosił: Number of groups in which the shareholder's ownership in the share capital was:			
	0,1–25,0%	25,1–50,0%	50,1–99,9%	100,0%
Skarb Państwa State treasury	4	8	16	24
Państwowe osoby prawne State legal persons	22	10	1	3
Jednostki samorządu terytorialnego Entities of local government	7	4	6	14
Krajowe osoby fizyczne Domestic natural persons	165	97	165	684
Pozostałe krajowe jednostki prywatne Other domestic private entities	153	91	106	241
Osoby zagraniczne Foreign persons	82	95	208	745
Własność rozproszona Dispersed ownership	83	75	34	64

3.6. Pracujący

3.6. Persons employed

Pracujący – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Łączna liczba pracujących w 2389 grupach przedsiębiorstw w końcu 2021 r. wynosiła 2079,4 tys. osób (zob. Aneks, tabl. 9), tj. o 76,8 tys. osób mniej niż w 2020 r.

Największą liczbę pracujących, podobnie jak przed rokiem, skupiały grupy prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (29,8% ogółu pracujących w grupach przedsiębiorstw) oraz handlu i naprawy pojazdów samochodowych (21,8% ogółu pracujących w grupach przedsiębiorstw). W 2020 r. udziały te wynosiły odpowiednio: 30,8% i 21,0%.

Tablica 5. Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.
 Table 5. Number of persons employed in enterprise groups by NACE section in 2021

Sekcje PKD NACE sections	Liczba grup Number of groups	Liczba pracujących Number of persons employed
OGÓŁEM TOTAL	2 389	2 079 370
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	13	1 900
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	16	106 473
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	659	619 718
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	72	129 120
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	32	16 195
Budownictwo Construction	238	74 341
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	445	454 070
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	97	211 668
Informacja i komunikacja Information and communication	181	130 502
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	72	37 460
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	180	16 016
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	218	63 248
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	91	139 145
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	22	34 439
Kultura, rozrywka i rekreacja Arts, entertainment and recreation	8	6 277
Pozostała działalność usługowa Other service activities	12	2 923
Pozostałe sekcje Other sections	33	35 875

Przeciętnie w grupie przedsiębiorstw w 2021 r. pracowało 870 osób. Na grupy z zakresu przetwórstwa przemysłowego, które skupiały największą liczbę pracujących w wartości bezwzględnej, przypadało przeciętnie 940 osób, zaś na grupy z zakresu handlu i naprawy pojazdów samochodowych 1020 osób. Najwyższa przeciętna liczba pracujących charakteryzowała grupy prowadzące działalność w zakresie górnictwa i wydobywania (6655 osób), transportu i gospodarki magazynowej (2182 osoby) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (1793 osoby).

Podobnie jak w roku 2020, najwięcej osób pracowało w grupach okrojonych pod kontrolą zagraniczną (41,2% ogółu pracujących w grupach przedsiębiorstw). W grupach okrojonych pod kontrolą polską zatrudnionych było 32,6% ogółu pracujących w grupach, zaś w grupach krajowych 26,2%. W porównaniu z rokiem 2020, we wszystkich typach grup odnotowano wzrost liczby pracujących. Najwięcej pracujących wzrosło w grupach krajowych (6,0%, tj. 30,8 tys. osób). W grupach międzynarodowych wzrost liczby pracujących był mniejszy i wyniósł 4,9% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną (tj. 40,3 tys. osób) i 0,9% dla grup okrojonych pod kontrolą polską (tj. 5,7 tys. osób).

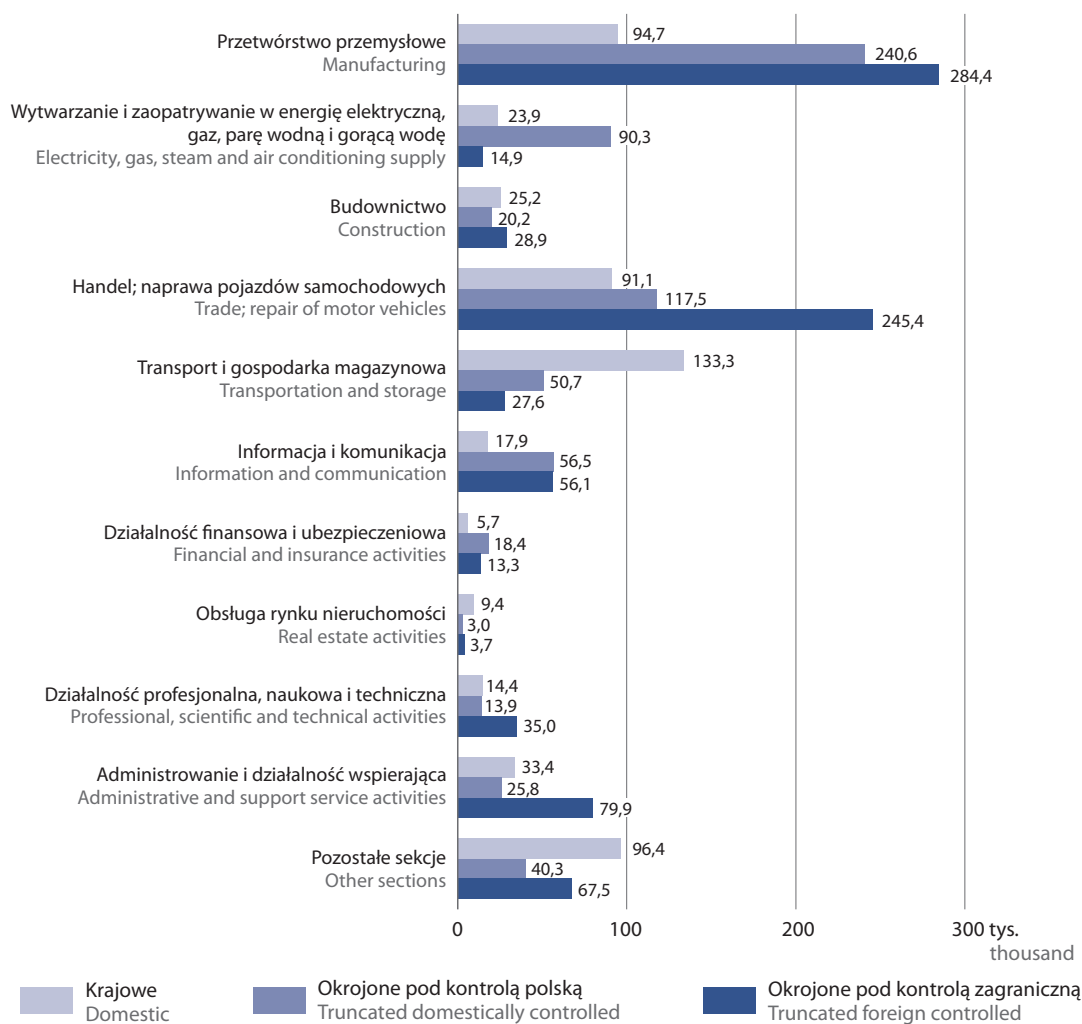
Tablica 6. Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według typów grup w 2021 r.

Table 6. Number of persons employed in enterprise groups by type of group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
Liczba grup Number of groups	803	621	965
Liczba pracujących Number of persons employed	545 430	677 197	856 743

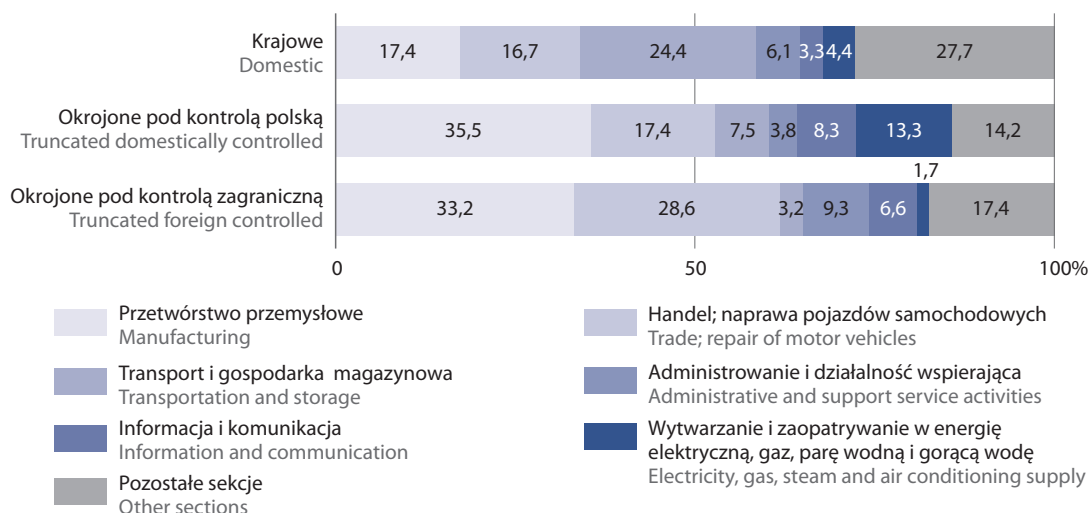
W poszczególnych rodzajach działalności zaobserwować można znaczne zróżnicowanie liczby pracujących ze względu na typ grupy. W 2021 r. najwięcej osób zatrudniały grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną działające w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (284,4 tys. osób, tj. 13,7% ogółem pracujących w grupach) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (245,4 tys. osób, tj. 11,8% ogółem pracujących w grupach).

Wykres 19. Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według sekcji PKD i typów grup w 2021 r.
 Chart 19. Number of persons employed in enterprise groups by NACE section and type of group in 2021

W strukturze grup krajowych największą liczbą pracujących charakteryzowały się grupy prowadzące działalność w zakresie transportu i gospodarki magazynowej, przetwórstwa przemysłowego oraz handlu i naprawy pojazdów samochodowych (odpowiednio 24,4%, 17,4% i 16,7% ogółu pracujących w grupach krajowych). W grupach międzynarodowych ponad połowę pracujących stanowiły osoby zatrudnione w przetwórstwie przemysłowym oraz w handlu – odpowiednio 35,5% i 17,4% ogółu pracujących w grupach pod kontrolą polską oraz odpowiednio 33,2% i 28,6% ogółu pracujących w grupach pod kontrolą zagraniczną.

Wykres 20. Struktura liczby pracujących w grupach przedsiębiorstw według typów grup i sekcji PKD w 2021 r.
 Chart 20. Structure of the number of persons employed in enterprise groups by type of group and NACE section in 2021

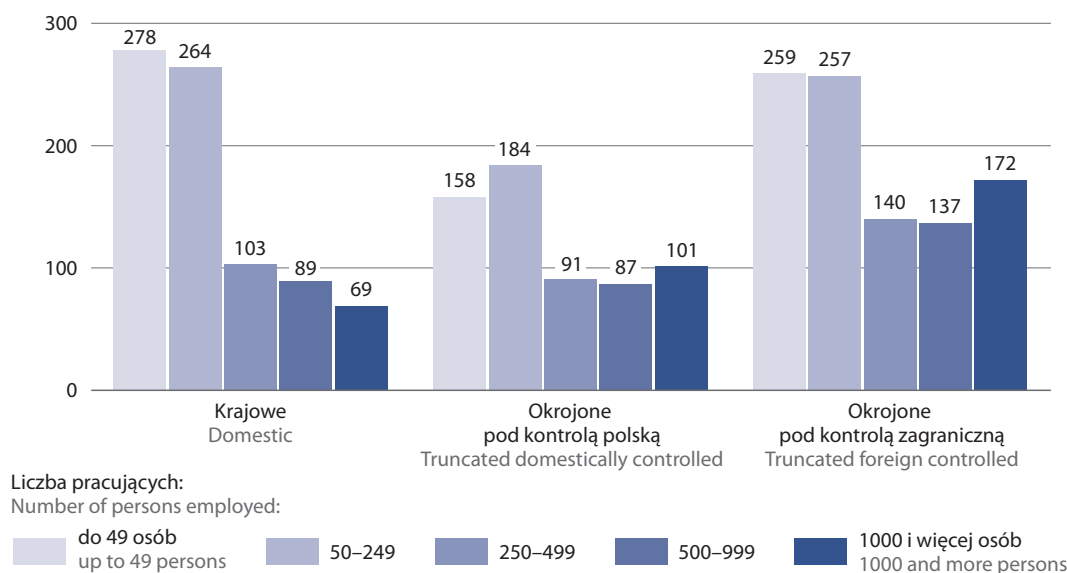
W 2021 r., podobnie jak w roku poprzednim, ponad połowę ogółu grup przedsiębiorstw stanowiły grupy o liczbie pracujących do 249 osób (58,6%). Grupy największe (z przedziału 1000 i więcej osób), stanowiące 14,3% ogółu grup, były miejscem pracy dla 78,9% ogółu pracujących w grupach przedsiębiorstw w 2021 r.

Tablica 7. Liczba pracujących w grupach przedsiębiorstw według klas wielkości grupy w 2021 r.
 Table 7. Number of persons employed in enterprise groups by size class of group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Liczba pracujących w grupie Number of persons employed in group				
	do 49 osób up to 49 persons	50–249	250–499	500–999	1000 i więcej osób 1000 and more persons
Liczba grup Number of groups	695	705	334	313	342
Liczba pracujących Number of persons employed	10 472	92 096	120 622	216 222	1 639 958

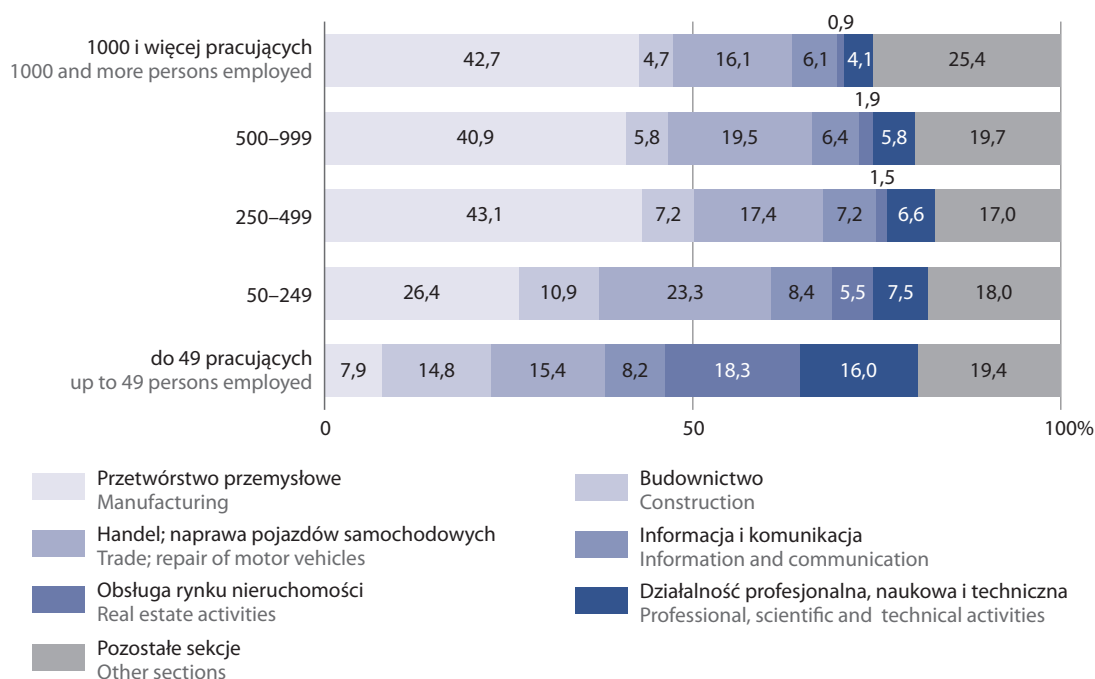
Rozpatrując strukturę typów grup ze względu na udział w nich poszczególnych klas wielkości, należy odnotować, że grupy najmniejsze (o liczbie pracujących do 49 osób) oraz z przedziału 50–249 osób pracujących stanowiły łączny dominujący udział we wszystkich typach grup i wynosiły 67,5% ogółu grup krajowych, 55,1% ogółu grup okrojonych pod kontrolą polską oraz 53,5% ogółu grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną. Grup większych (o liczbie pracujących 1000 i więcej osób) najwięcej było w grupach okrojonych pod kontrolą zagraniczną.

Wykres 21. Liczba grup przedsiębiorstw według typów grup i klas wielkości w 2021 r.
 Chart 21. Number of enterprise groups by type of group and size class in 2021

Działalność największych pod względem liczby pracujących grup (1000 i więcej osób) koncentrowała się głównie w przetwórstwie przemysłowym, skupiającym 42,7% ogółu grup tej klasy wielkości i 27,5% pracujących w nich osób. Drugim pod względem udziału rodzajem działalności prowadzonej przez największe grupy był handel i naprawa pojazdów samochodowych – obejmował odpowiednio 16,1% grup i 22,6% pracujących. Działalność najmniejszych grup (do 49 pracujących) była bardziej zróżnicowana. Najwięcej z nich prowadziło działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości (18,3%), działalnością profesjonalną naukową i techniczną (16,0%), handlem i naprawą pojazdów samochodowych (15,4%) oraz budownictwem (14,8%). Najwyższy udział pod względem liczby pracujących wśród najmniejszych grup miały grupy prowadzące działalność w zakresie handlu i naprawy pojazdów samochodowych (19,7%).

Wykres 22. Struktura grup przedsiębiorstw według klas wielkości i sekcji PKD w 2021 r.
 Chart 22. Structure of enterprise groups by size class and NACE section in 2021

Wśród grup prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego zaobserwowano odmienny niż w całej gospodarce udział grup z poszczególnych klas wielkości. W tej sekcji zanotowano niższy udział grup najmniejszych o liczbie pracujących do 49 osób (8,3% wobec 29,1% ogółem), a wyższy udział grup większych (o liczbie pracujących z przedziałów 250–499 osób i 500–999 osób oraz 1000 i więcej osób) – odpowiednio: 21,9%, 19,4% i 22,2% wobec 14,0%, 13,1% i 14,3% dla ogółem.

Rozdział 4.

Chapter 4.

Wyniki finansowe grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania finansowe

Financial results of enterprise groups consolidating financial statements

Konsolidacja polega na łączeniu sprawozdań finansowych jednostek tworzących grupę kapitałową przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych jednostki dominującej i jednostek zależnych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe to sprawozdanie finansowe sporządzane dla grupy przedsiębiorstw, obejmujące dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych wszystkich szczebli, bez względu na ich siedzibę, zestawione w taki sposób, jakby grupa stanowiła jedną jednostkę.

W 2021 r. spośród ogółu wyodrębnionych 2389 grup przedsiębiorstw 929 konsolidowało swoje wyniki finansowe (tj. o 39 grup więcej niż w roku ubiegłym). Najwięcej skonsolidowanych sprawozdań sporządzały grupy krajowe (35,8%).

Podobnie jak przed rokiem, najwyższy poziom aktywów i kapitałów własnych, a także uzyskanych przychodów operacyjnych przypadła na grupy okrojone pod kontrolą polską. Grupy te w 2021 r. osiągnęły także najwyższy udział w wypracowanym zysku brutto i netto oraz wygenerowały najwyższe wyniki finansowe.

Wykres 23. Struktura wybranych danych finansowych grup przedsiębiorstw według typów grup w 2021 r.
Chart 23. Structure of selected financial data of enterprise groups by type of group in 2021

Grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną charakteryzowały się najwyższym poziomem analizowanych wskaźników rentowności oraz wskaźnikiem produktywności aktywów.

4.1. Skonsolidowany bilans

4.1. Consolidated balance sheet

Aktywa stanowią powstały w wyniku dokonanych w przeszłości operacji zbior przydatnych gospodarczo, kontrolowanych przez jednostkę składników majątkowych (zasobów), o wiarygodnie ustalonej wartości, które według oczekiwań przyniosą w przyszłości korzyści ekonomiczne. Aktywa bilansu dzielą się na aktywa trwałe i aktywa obrotowe. Od 1 stycznia 2016 r. aktywa obejmują także należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Pasywa obejmują kapitały (fundusze) własne oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.

Wartość aktywów ogółem całej badanej zbiorowości grup przedsiębiorstw na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła łącznie 1602,9 mld zł (wobec 1398,8 mld zł w roku ubiegłym). Udziały poszczególnych typów grup w aktywach ogółem pozostały na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego. Blisko połowa aktywów ogółem grup przedsiębiorstw (49,2%) była w posiadaniu grup okrojonych pod kontrolą polską, 27,5% krajowych grup przedsiębiorstw, a pozostałe 23,3% należało do grup okrojonych kontrolowanych przez podmioty zagraniczne.

Tablica 8. Wybrane dane ze skonsolidowanych aktywów według typów grup w 2021 r.

Table 8. Selected data from consolidated assets by type of group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
	w mln zł in million PLN			
Aktywa ogółem Assets	1 602 925,7	440 416,9	788 339,7	374 169,1
w tym: of which:				
aktywa trwałe total fixed assets	935 995,9	255 663,6	481 062,3	199 270,0
w tym: of which:				
rzeczowe aktywa trwałe tangible fixed assets	602 007,6	179 919,4	327 820,8	94 267,4
wartości niematerialne i prawne intangible fixed assets	84 520,2	6 602,1	45 040,4	32 877,7
aktywa obrotowe current assets	659 359,8	183 425,4	304 610,3	171 324,1
w tym: of which:				
zapasy stocks	165 346,9	29 820,7	95 388,2	40 138,0
inwestycje krótkoterminowe short-term investments	172 033,5	73 726,5	60 640,6	37 666,4

Wśród aktywów ogółem badanych grup przedsiębiorstw blisko 60% stanowiły aktywa trwałe. Ich udział w wartości aktywów ogółem kształtował się od 53,3% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną do 61,0% dla grup okrojonych pod kontrolą polską. Główną pozycję aktywów trwałych (64,3% wartości ogółem) stanowiły rzeczowe aktywa trwałe. Udział ten dla poszczególnych typów grup był różnicowany i wynosił 70,4% dla grup krajowych, 68,1% dla grup okrojonych pod kontrolą polską i 47,3% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną. Grupy międzynarodowe charakteryzowały się ponad trzykrotnie wyższym udziałem wartości niematerialnych i prawnych w aktywach trwałych niż grupy krajowe (tj. 9,4% dla grup pod kontrolą polską i 16,5% dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną wobec 2,6% dla grup krajowych).

Aktywa obrotowe ogółu wyodrębnionych grup ukształtowały się na poziomie 659,4 mld zł, przy czym ponad 1/4 ich wartości w 2021 r. stanowiły inwestycje krótkoterminowe. Udział inwestycji krótkookresowych w wartości aktywów obrotowych był różnicowany dla poszczególnych typów grup, przy czym na najwyższym poziomie udział ten kształtował się w grupach krajowych (40,2%). Udział zapasów w strukturze aktywów obrotowych ogółu grup kształtował się na poziomie 25,1%, najwyższy udział charakteryzował grupy okrojone pod kontrolą polską (31,3%).

Łączna wartość kapitałów własnych na koniec 2021 r. wykazana przez badane grupy przedsiębiorstw sporządzające bilanse skonsolidowane wyniosła 620,4 mld zł (wobec 550,5 mld zł w roku ubiegłym).

Tablica 9. Wybrane dane ze skonsolidowanych pasywów według typów grup w 2021 r.
Table 9. Selected data from consolidated total equity and liabilities by type of group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
			w mln zł in million PLN	
Pasywa ogółem Total equity and liabilities	1 602 925,7	440 416,9	788 339,7	374 169,1
w tym: of which:				
kapitał własny equity	620 385,4	135 332,6	361 271,7	123 781,0
w tym kapitał podstawowy of which share capital	172 868,0	71 714,0	75 448,1	25 705,8
zobowiązania i rezerwy na zobowiązania liabilities and provisions for liabilities	947 390,5	298 913,8	403 135,9	245 340,8

Najwięcej, tj. 58,2% wartości kapitałów własnych na koniec 2021 r. należało do grup okrojonych pod kontrolą podmiotów polskich (wobec 58,6% w 2020 r.). Udział kapitału własnego ogółu grup w wartości pasywów ogółem wynosił 38,7%, przy czym najwyższy odsetek (45,8%) zaobserwowano dla grup okrojonych pod kontrolą polską, a najniższy (30,7%) dla grup krajowych.

Dominujący udział w strukturze pasywów (59,1%) miały zobowiązania i rezerwy na zobowiązania, których wartość ogółem wyniosła 947,4 mld zł (wobec 808,6 mld zł w roku ubiegłym). W największym stopniu finansowanie majątku zobowiązaniami charakteryzowało grupy krajowe (67,9% wartości pasywów ogółem).

Ze względu na rodzaj działalności, najwyższy odsetek aktywów ogółem, podobnie jak w roku ubiegłym, stanowiły aktywa grup, których przeważającą działalność związana była z przetwórstwem przemysłowym (25,2%), a kolejne 18,1% należało do grup, których przeważającym rodzajem działalności było wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

Największym kapitałem własnym, analogicznie jak w przypadku aktywów ogółem, dysponowały grupy, których przeważającym rodzajem działalności było przetwórstwo przemysłowe oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, na które łącznie przypadało 51,6% kapitału własnego grup ogółem.

Tablica 10. Wybrane dane ze skonsolidowanych bilansów według sekcji PKD w 2021 r.

Table 10. Selected data from consolidated balance sheets by NACE section in 2021

Sekcje PKD NACE sections	Aktywa (Pasywa) Assets (Total equity and liabilities)	Aktywa trwałe Total fixed assets	Aktywa obrotowe Current assets	Kapitał własny Equity	Zobo- wiązania i rezerwy na zobo- wiązania Liabilities and provisions for liabilities
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	1 602 925,7	935 995,9	659 359,8	620 385,4	947 390,5
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	72 287,3	54 957,7	16 568,8	32 081,7	39 663,4
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	403 961,2	219 923,3	183 498,6	190 657,6	205 930,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	290 000,1	196 144,7	93 741,1	129 636,9	142 389,2
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	8 587,9	6 127,7	2 460,3	3 796,4	4 315,7
Budownictwo Construction	57 336,2	16 600,3	40 573,5	20 192,1	34 439,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	153 690,7	67 776,1	85 649,0	51 706,8	101 151,6
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	198 366,3	160 740,2	37 615,0	60 966,9	134 606,4
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	2 975,1	1 533,1	1 423,0	2 127,5	927,2
Informacja i komunikacja Information and communication	132 832,2	90 297,0	41 867,4	60 869,9	72 155,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	181 094,8	60 840,1	119 205,5	28 706,2	151 364,2
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	45 737,1	31 838,9	10 026,9	19 389,2	25 868,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	23 608,0	9 627,3	13 896,5	5 989,5	16 604,2
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	17 840,2	9 873,6	7 945,6	7 817,7	9 865,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	8 599,1	6 700,0	1 899,1	3 981,5	4 587,3
Pozostałe sekcje Other sections	6 009,5	3 015,7	2 989,5	2 465,4	3 522,8

4.2. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

4.2. Consolidated profit and loss account

Przychody operacyjne ogółem obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

Koszty operacyjne ogółem obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe koszty operacyjne.

Wynik finansowy z działalności operacyjnej to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2021 r. grupy przedsiębiorstw uzyskały łącznie 1303,4 mld zł przychodów operacyjnych ogółem (983,8 mld zł w 2020 r.). Największy odsetek przychodów operacyjnych (54,1%) przypadła na grupy okrojone pod kontrolą polską.

Wyniki finansowe ogółu grup przedsiębiorstw w 2021 r. kształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż w roku poprzednim. Łączny wynik finansowy z działalności operacyjnej grup przedsiębiorstw wyniósł 120,2 mld zł (wobec 46,9 mld zł w 2020 r.), z czego 60,0% uzyskały grupy okrojone pod kontrolą polską. Wyniki finansowe brutto i netto ogółem badanej zbiorowości wyniosły odpowiednio 114,4 mld zł i 87,5 mld zł (wobec 34,7 mld zł i 23,5 mld zł w 2020 r.). Wszystkie typy grup odnotowały wzrost analizowanych wyników finansowych w skali roku.

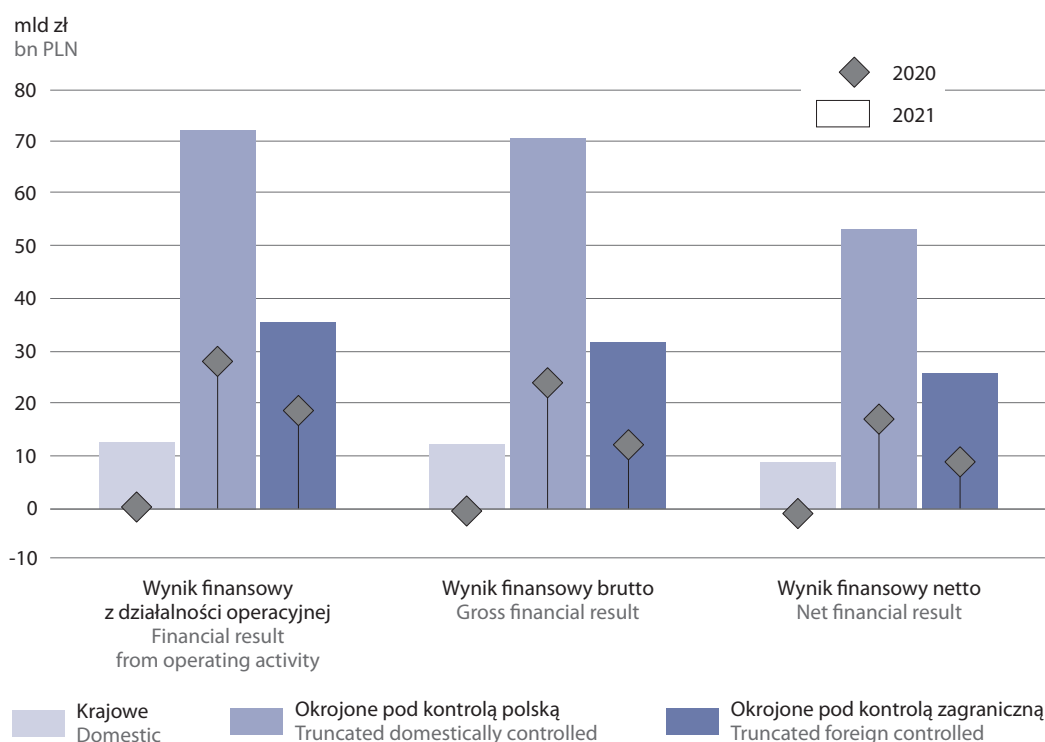
Tablica 11. Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według typów grup w 2021 r.
Table 11. Selected data from consolidated profit and loss accounts by type of group in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
Przychody operacyjne ogółem Total operating revenues	1 303 422,6	262 912,8	704 803,5	335 706,3
w tym przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów of which revenues from sales of products, goods and materials	1 243 982,8	249 740,9	674 058,2	320 183,7
Koszty operacyjne ogółem Total operating costs	1 183 204,5	250 351,1	632 620,4	300 233,0
Wynik finansowy z działalności operacyjnej Financial result from operating activity	120 218,1	12 561,7	72 183,1	35 473,3
Wynik finansowy brutto Gross financial result	114 389,4	12 182,6	70 682,2	31 524,6
Wynik finansowy netto Net financial result	87 499,6	8 662,4	53 216,2	25 621,1

Podobnie jak w roku poprzednim, najwyższe wyniki finansowe z działalności operacyjnej, brutto i netto w 2021 r. osiągnęły grupy okrojone pod kontrolą polską, najniższe zaś grupy krajowe.

Wykres 24. Wyniki finansowe grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup

Chart 24. Financial results of enterprise groups consolidating financial statements by type of group

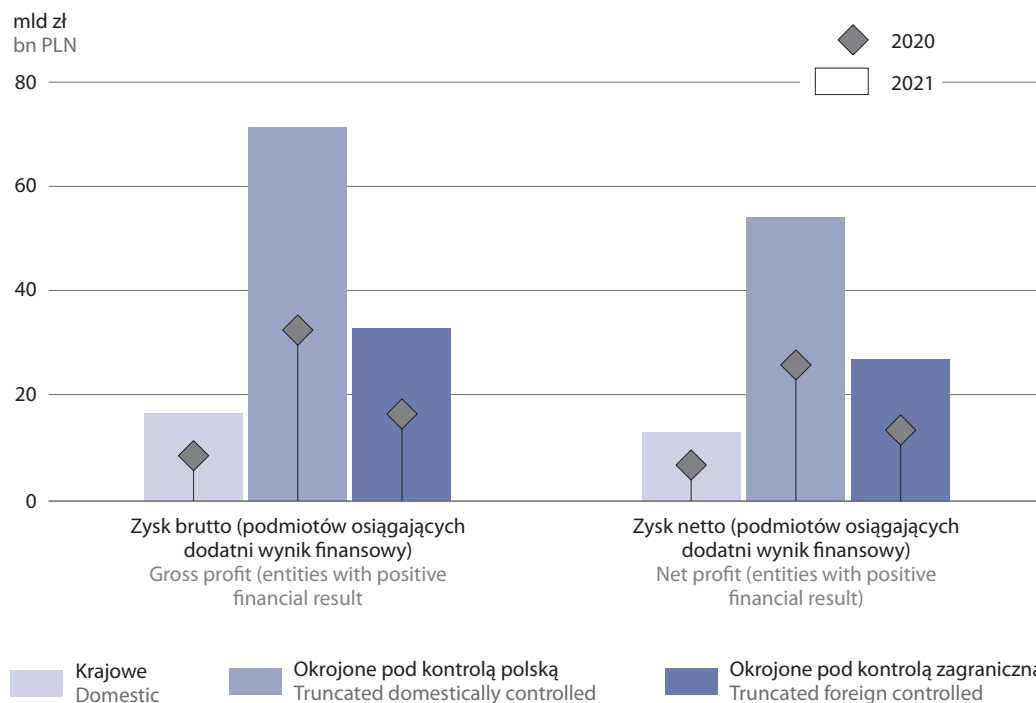
Większość (ponad 80%) poszczególnych typów grup przedsiębiorstw wypracowała w 2021 r. dodatnie wyniki finansowe, przy czym najwyższy odsetek charakteryzował grup okrojone pod kontrolą polską. Wszystkie typy grup zanotowały wyższy niż w roku 2020 odsetek grup osiągających zysk brutto oraz zysk netto.

Tablica 12. Grupy przedsiębiorstw wykazujące dodatnie skonsolidowane wyniki finansowe w 2021 r.
Table 12. Enterprise groups achieving positive consolidated financial results in 2021

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Krajowe Domestic	Okrojone pod kontrolą polską Truncated domestically controlled	Okrojone pod kontrolą zagraniczną Truncated foreign controlled
Grupy wykazujące zysk brutto w % Groups achieving gross profit in %	85,1	83,8	88,4	83,2
Zysk brutto w mln zł (podmiotów osiągających dodatni wynik finansowy) Gross profit in million PLN (entities with positive financial result)	121 664,3	16 669,4	71 947,0	33 047,9
Grupy wykazujące zysk netto w % Groups achieving net profit in %	83,2	82,0	87,1	80,4
Zysk netto w mln zł (podmiotów osiągających dodatni wynik finansowy) Net profit in million PLN (entities with positive financial result)	95 098,8	13 249,9	54 645,8	27 203,1

Biorąc pod uwagę wysokość zysków osiągniętych przez poszczególne typy grup zaobserwowano, że w 2021 r. najwyższy zysk brutto i netto (stanowiący blisko 60% zysku brutto i zysku netto ogółu grup wykazujących dodatnie skonsolidowane wyniki finansowe) wygenerowały grupy okrojone pod kontrolą polską. Grupy te odnotowały także najwyższy wzrost wartości zysków w porównaniu z rokiem 2020.

Wykres 25. Zyski grup przedsiębiorstw wykazujących dodatnie skonsolidowane wyniki finansowe w 2021 r.
Chart 25. Profits of enterprise groups achieving positive consolidated financial results in 2021

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, podobnie jak w roku 2020, najwyższe przychody operacyjne uzyskały grupy przedsiębiorstw, których rodzajem działalności było przetwórstwo przemysłowe oraz handel i naprawa pojazdów samochodowych, co stanowiło łącznie blisko 60% przychodów operacyjnych ogółem uzyskanych przez wszystkie grupy.

Najwyższy wynik finansowy brutto i netto w 2021 r., stanowiący łącznie ponad 50% wyniku finansowego całej populacji grup przedsiębiorstw, wygenerowały grupy działające w obszarze przetwórstwa przemysłowego (odpowiednio 35,7% i 37,3%) oraz informacji i komunikacji (odpowiednio 17,5% i 18,6%). Grupy przedsiębiorstw ze wszystkich rodzajów działalności zakończyły rok 2021 z dodatnim wynikiem finansowym brutto i netto.

Tablica 13. Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według sekcji PKD w 2021 r.
 Table 13. Selected data from consolidated profit and loss accounts by NACE section in 2021

Sekcje PKD NACE sections	Przychody operacyjne Operating revenues	Koszty operacyjne ogółem Total operating costs	Wynik finansowy z działalności operacyjnej Financial result from operating activity	Wynik finansowy brutto Gross financial result	Wynik finansowy netto Net financial result
	w mln zł in million PLN				
OGÓŁEM TOTAL	1 303 422,6	1 183 204,5	120 218,1	114 389,4	87 499,6
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	56 179,4	51 276,7	4 902,7	5 242,4	3 351,7
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	470 703,2	428 659,3	42 043,9	40 785,8	32 610,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	190 666,2	170 383,4	20 282,8	18 713,9	12 113,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	10 075,0	9 207,7	867,3	789,9	576,6
Budownictwo Construction	56 841,6	52 381,1	4 460,5	3 789,2	3 639,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	280 170,4	266 115,4	14 055,0	12 724,9	9 500,4
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	52 654,0	49 907,9	2 746,1	2 806,9	2 435,9
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	705,2	679,0	26,2	14,8	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication	84 757,4	64 126,3	20 631,0	20 031,8	16 260,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	14 873,8	12 833,4	2 040,4	1 288,2	826,0
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	10 458,6	7 924,5	2 534,1	2 070,4	1 603,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17 011,4	14 966,2	2 045,2	2 881,6	2 055,0
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	21 207,9	19 331,4	1 876,5	1 687,2	1 407,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	8 665,2	7 419,9	1 245,2	1 146,1	823,9
Pozostałe sekcje Other sections	28 453,4	27 992,1	461,2	416,3	294,5

4.3. Wybrane wskaźniki ekonomiczne

4.3. Selected economic indicators

Wskaźnik rentowności aktywów to relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego to relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitału (funduszu) własnego.

Wskaźnik rentowności sprzedaży netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik produktywności aktywów to relacja przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do wartości aktywów.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia to relacja zobowiązań i rezerw na zobowiązania do wartości aktywów (pasywów).

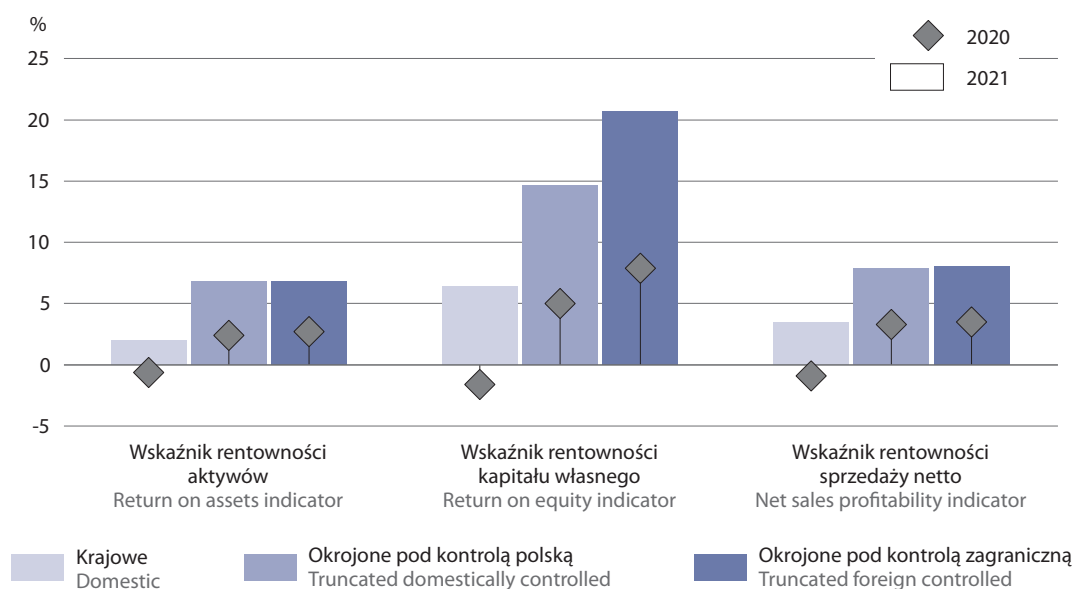
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego to relacja zobowiązań i rezerw na zobowiązania do wartości kapitału (funduszu) własnego.

W 2021 r. wskaźniki rentowności aktywów, kapitału własnego i sprzedaży netto dla ogółu grup ukształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż w roku ubiegłym i wyniosły odpowiednio: 5,5%, 14,1% i 7,0% (w 2020 r. odpowiednio: 1,7%, 4,3% i 2,5%).

W 2021 r. wszystkie typy grup charakteryzowały się dodatnimi wskaźnikami rentowności. Najwyższą rentowność aktywów w analizowanym okresie wykazały grupy międzynarodowe, zarówno pod kontrolą polską, jak i zagraniczną (po 6,8%). Wskaźniki rentowności kapitału własnego oraz sprzedaży netto, podobnie jak w roku poprzednim, kształtowały się na najkorzystniejszym poziomie dla grup okrojonych pod kontrolą zagraniczną (odpowiednio 20,7% i 8,0%). Omawiane wskaźniki rentowności dla wszystkich typów grup były wyższe niż w roku 2020.

Wykres 26. Wskaźniki rentowności grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup

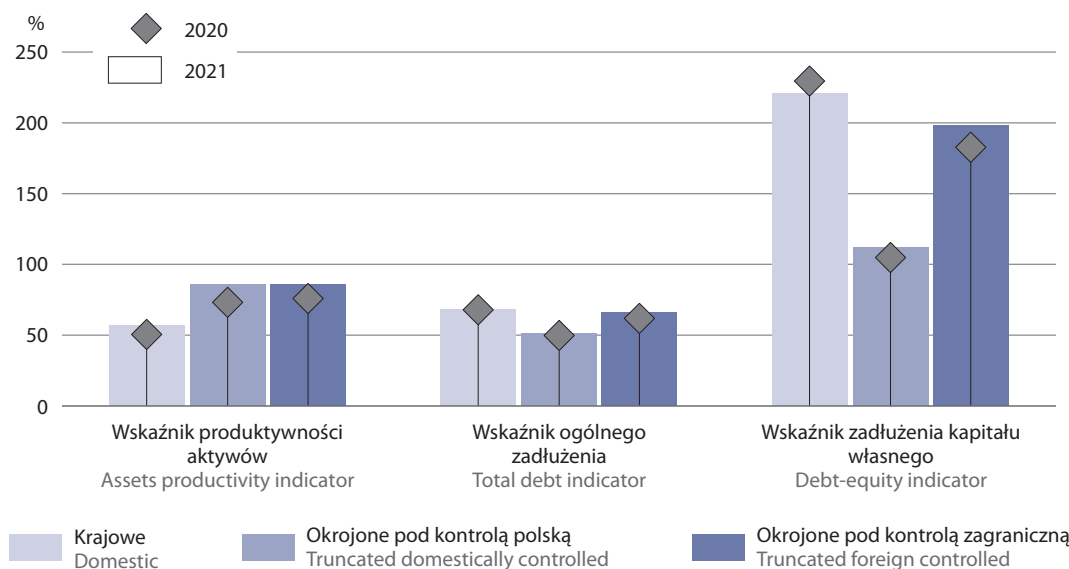
Chart 26. Profitability indicators of enterprise groups consolidating financial statements by type of group

Wskaźnik produktywności aktywów, informujący o zdolności wykorzystania posiadanych aktywów do generowania przychodów, uległ niewielkiej poprawie w skali roku i wyniósł dla ogółu badanej zbiorowości 77,6% (wobec 67,5% w roku 2020). Wzrost wskaźnika produktywności w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano we wszystkich typach grup. Najniższą wartością wskaźnika w 2021 r. charakteryzowały się grupy krajowe (56,7%), a najwyższą grupy okrojone pod kontrolą zagraniczną (85,6%).

Wykres 27. Wybrane wskaźniki produktywności i zadłużenia grup przedsiębiorstw sporządzających skonsolidowane sprawozdania według typów grup

Chart 27. Selected productivity and debt indicators of enterprise groups consolidating financial statements by type of group

Nieznacznemu pogorszeniu w skali roku uległy także analizowane wskaźniki zadłużenia dla ogółu grup przedsiębiorstw. Wskaźnik ogólnego zadłużenia dla ogółu badanej zbiorowości grup w 2021 r. wyniósł 59,1% (wobec 57,8% w roku ubiegłym), a wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – 152,7% (wobec 146,9% w roku ubiegłym).

Omawiane wskaźniki zadłużenia kształtowały się mniej korzystnie niż w roku poprzednim dla grup okrojonych (pod kontrolą polską i zagraniczną), na co wpływ miał znaczny wzrost poziomu ich zobowiązań. Jedynie dla grup krajowych analizowane wskaźniki ukształtowały się na bardziej korzystnym poziomie w stosunku do roku ubiegłego. Pomimo zmian rok do roku grupy krajowe zanotowały najwyższy poziom wskaźników zadłużenia spośród wszystkich typów grup w 2021 r.: ogólnego (67,9%) oraz kapitału własnego (220,9%). Największą samodzielnością finansową nadal charakteryzowały się grupy okrojone pod kontrolą polską, dla których omawiane wskaźniki zadłużenia pozostawały na najniższym poziomie (ogólnego – 51,1%, kapitału własnego – 111,6%).

Ze względu na rodzaj działalności grup przedsiębiorstw, najwyższą wartość wskaźników rentowności aktywów oraz sprzedaży netto w 2021 r. wykazały grupy działające w obszarze związanym z informacją i komunikacją (odpowiednio 12,2% i 22,1%). Najwyższa rentowność kapitału własnego charakteryzowała grupy z zakresu działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz informacji i komunikacji (odpowiednio 34,3 i 26,7%). Grupy przedsiębiorstw z wszystkich sekcji wykazały dodatnie wartości wskaźników rentowności w 2021 r.

Zakres wskaźnika ogólnego zadłużenia charakteryzował się dużą rozpiętością w zależności od rodzaju działalności grup przedsiębiorstw i w 2021 r. kształtował się na poziomie od 31,2% dla grup prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii do 83,6% dla grup związanych z działalnością finansową i ubezpieczeniową.

Tablica 14. Wybrane wskaźniki grup przedsiębiorstw według sekcji PKD w 2021 r.
 Table 14. Selected indicators of enterprise groups by NACE section in 2021

Sekcje PKD NACE sections	Wskaźnik rentowności aktywów Return on assets	Wskaźnik rentowności kapitału własnego Return on equity	Wskaźnik rentowności sprzedaży netto Net sales profitability	Wskaźnik zadłużenia ogólnego Total debt indicator
	w %		in %	
OGÓŁEM TOTAL	5,5	14,1	7,0	59,1
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	4,6	10,4	6,8	54,9
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	8,1	17,1	7,2	51,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	4,2	9,3	6,6	49,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	6,7	15,2	5,8	50,3
Budownictwo Construction	6,3	18,0	6,6	60,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	6,2	18,4	3,5	65,8
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	1,2	4,0	5,0	67,9
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	0,1	0,1	0,4	31,2
Informacja i komunikacja Information and communication	12,2	26,7	22,1	54,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	0,5	2,9	6,0	83,6
Obsługa rynku nieruchomości Real estate activities	3,5	8,3	17,3	56,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	8,7	34,3	12,5	70,3
Administrowanie i działalność wspierająca Administrative and support service activities	7,9	18,0	6,9	55,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	9,6	20,7	9,7	53,3

Uwagi metodologiczne

Szczegółowe informacje dotyczące badania grup przedsiębiorstw znajdują się na stronie Głównego Urzędu Statystycznego [https://stat.gov.pl/publikacje w opracowaniu „Zeszyt metodologiczny. Badania przedsiębiorstw niefinansowych”](https://stat.gov.pl/publikacje/w-opracowaniu-„Zeszyt-metodologiczny-Badania-przedsiębiorstw-niefinansowych”).

1. Grupy przedsiębiorstw: pojęcie, cechy, struktura

W statystyce europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem Rady (EWG) Nr 696/93, grupę przedsiębiorstw definiuje się jako stowarzyszenie przedsiębiorstw, powiązanych między sobą więzami prawno-finansowymi, posiadających wspólny ośrodek decyzyjny oraz jednoczących niektóre aspekty zarządzania finansami i podatkami. Zgodnie z tą definicją, w opracowaniu przyjęto, iż:

Grupa przedsiębiorstw to przedsiębiorstwa samodzielne pod względem prawnym, jednak wzajemnie od siebie zależne gospodarczo ze względu na istniejące między nimi powiązania w zakresie kontroli i/lub własności. W ramach grupy wyodrębnia się powiązania pomiędzy jednostką dominującą a jednostkami zależnymi. Grupa przedsiębiorstw może powstać zarówno w wyniku ukształtowania się określonych stosunków prawnych, jak i w wyniku wywierania przez jedno przedsiębiorstwo decydującego wpływu na działalność innego, w tym na skutek zawarcia umowy. Nie zawsze jako kryterium istnienia grupy należy przyjąć związki kapitałowe, lecz istnienie wspólnego ośrodka podejmowania decyzji ekonomicznych wyznaczających strategię działania. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, szczególnie do podejmowania decyzji w zakresie strategii, produkcji, sprzedaży, podatków, polityki finansowej. Tworzy całość gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, zwłaszcza dotyczących jednostek, które obejmuje. W ramach grupy przedsiębiorstw można często wyodrębnić podgrupy.

O istnieniu grupy przedsiębiorstw świadczy fakt występowania powiązań w zakresie kontroli między co najmniej dwiema jednostkami: jednostką dominującą a jednostką zależną.

Jednostka dominująca to jednostka sprawująca kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną).

Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana przez jednostkę dominującą.

Kontrola oznacza możliwość decydowania o wspólnej strategii organizacji, wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez jednostkę uprawnień, które osobno albo łącznie umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na inną jednostkę lub jednostki.

Kontrola nad przedsiębiorstwem może być sprawowana bezpośrednio lub pośrednio, tj. poprzez inne jednostki wchodzące w skład grupy. Na skutek pośredniej zależności między jednostkami w grupach może występować wiele szczebli kontroli. Stąd jednostka dominująca może pełnić w łańcuchu powiązań kontrolnych różną rolę, tj.:

- **jednostki dominującej najwyższego szczebla** (globalnej głowy grupy), tj. jednostki dominującej, która nie jest kontrolowana bezpośrednio ani pośrednio przez żadną inną jednostkę; pojęcie jednostki dominującej najwyższego szczebla odnosi się do jednostki najwyższej usytuowanej w łańcuchu powiązań kontrolnych lub
- **jednostki dominującej pośredniego szczebla**, tj. jednostki sprawującej kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną), a jednocześnie znajdującej się pod kontrolą innej jednostki dominującej (wyższego szczebla).

W skład grupy przedsiębiorstw mogą wchodzić jednostki mające siedziby w różnych krajach. Ze względu na możliwość występowania w ramach grupy powiązań ponadnarodowych, wyróżniane się dwa podstawowe typy grup przedsiębiorstw:

- **krajowa grupa przedsiębiorstw**, tj. grupa składająca się z przedsiębiorstw (zarówno jednostek dominujących, jak i zależnych) mających siedziby wyłącznie na terenie jednego kraju,

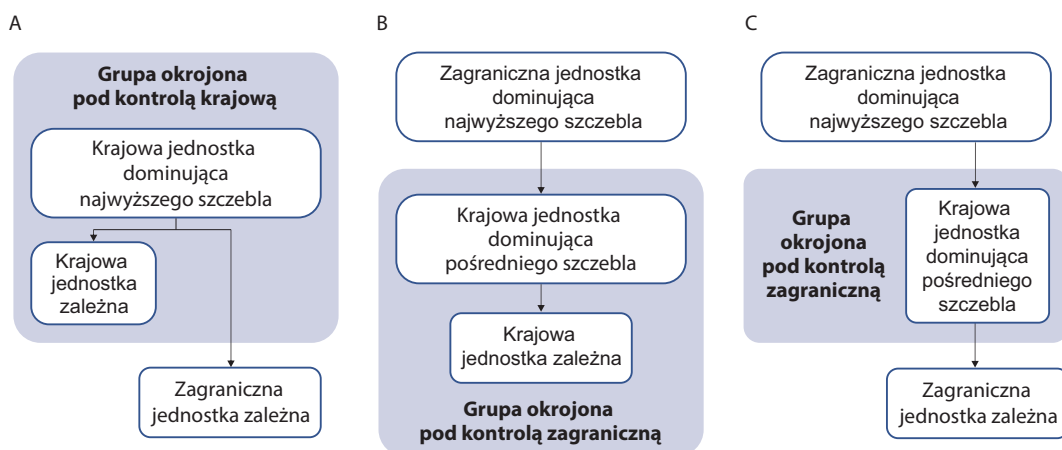
- **międzynarodowa grupa przedsiębiorstw**, tj. grupa składająca się z co najmniej dwóch przedsiębiorstw mających siedziby w różnych krajach, przy czym w jednym z nich ma siedzibę jednostka dominująca najwyższego szczebla.

W statystyce europejskiej ta część grupy międzynarodowej, której przedsiębiorstwa mają siedziby na terenie jednego kraju określona jest mianem tzw. okrojonej (niepełnej) grupy przedsiębiorstw. Przyjmując jako kryterium podziału lokalizację jednostki dominującej najwyższego szczebla (tzw. globalnej głowy grupy), można wyróżnić grupę okrojoną pod kontrolą krajową lub zagraniczną.

Grupa okrojona pod kontrolą krajową to część grupy międzynarodowej, dla której jednostką dominującą najwyższego szczebla jest jednostka krajowa. Poza granicami kraju zlokalizowane są tylko jednostki od niej zależne (bezpośrednio lub pośrednio) – zob. schemat 1A.

Grupa okrojona pod kontrolą zagraniczną to część grupy międzynarodowej zlokalizowana w jednym kraju, na czele której stoi krajowa jednostka dominująca pośredniego szczebla, będąca jednocześnie zależną od jednostki zagranicznej (zob. schemat 1B i 1C).

Schemat 1. Przykłady struktur grup okrojonych

Źródło: Opracowanie własne GUS.

2. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

Badanie grup przedsiębiorstw działających w Polsce prowadzone jest z częstotliwością roczną na formularzu GP – Sprawozdanie statystyczne dla grup przedsiębiorstw. Podmiotami zobowiązanymi do sporządzania sprawozdania są jednostki prawne należące do grup przedsiębiorstw, bez względu na liczbę pracujących, zorganizowane w formie spółek osobowych (z wyłączeniem spółek jawnych i partnerskich), spółek kapitałowych, oddziałów przedsiębiorców zagranicznych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni, których przeważający rodzaj działalności jest zaklasyfikowany do następujących sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

Oznaczenie sekcji	Opis
A*	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Oznaczenie sekcji	Opis
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J**	Informacja i komunikacja
K***	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
P****	Edukacja
Q*****	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R*****	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S*****	Pozostała działalność usługowa

* sekcja A – z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne

** sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną

*** sekcja K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych

**** sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych

***** sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej

***** sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną

***** sekcja S – z wyłączeniem działu 94

Ze względu na powiązania występujące w ramach grup przedsiębiorstw, w badaniu mogą być pozyskiwane informacje o podmiotach prowadzących także inne rodzaje działalności.

Dalszym badaniem i analizą statystyczną objęte są zarówno wyodrębnione grupy przedsiębiorstw, jak i wchodzące w ich skład jednostki prawne.

Zakres przedmiotowy badania grup przedsiębiorstw jest dostosowany do informacji, które mogą być dostarczane przez jednostki dominujące i zależne.

Od wszystkich podmiotów, które na koniec 2021 r. należały do grup przedsiębiorstw, pozyskiwane są informacje na temat:

- pozycji danej jednostki prawnej w łańcuchu kontroli w grupie. Podmioty powiązane określają swoją pozycję w grupie jako jednostki: dominujące najwyższego szczebla, dominujące pośredniego szczebla lub zależne,
- nazwy grupy i przeważającego rodzaju działalności grupy według klasyfikacji PKD 2007.

Od jednostek zależnych i dominujących pośredniego szczebla zbierane są:

- dane dotyczące jednostki sprawującej bezpośrednią kontrolę nad jednostką sprawozdawczą i jednostki dominującej najwyższego szczebla w grupie,
- informacje na temat udziału jednostki sprawującej bezpośrednią kontrolę w ogólnej liczbie głosów oraz w kapitale podstawowym jednostki sprawozdawczej.

Informacje pozyskiwane od podmiotów pełniących rolę jednostek dominujących (najwyższego szczebla lub pośredniego szczebla) w grupie to:

- data powstania grupy,
- wartość kapitału własnego grupy i udział w nim jednostki dominującej,

- liczba pracujących w grupie,
- jednostki bezpośrednio zależne, w tym m.in. informacje o objęciu spółki konsolidacją sprawozdań oraz udziale jednostki dominującej w kapitale zakładowym spółki zależnej,
- jednostki pośrednio zależne.

Jednostki dominujące, które konsolidują wyniki finansowe grup przedsiębiorstw, przekazują dodatkowo wybrane dane ze skonsolidowanego bilansu oraz rachunku zysków i strat, m.in. przychody, koszty, wyniki finansowe, wartość kapitału.

3. Metoda identyfikacji grup przedsiębiorstw

Zebrane w badaniu informacje od jednostek prawnych pozwalają ustalić łańcuch powiązań w zakresie kontroli i wyłonić na tej podstawie grupy przedsiębiorstw, w skład których wchodzi zarówno podmioty działające na terenie kraju jak i za granicą. Identyfikacja powiązań kontrolnych dokonywana jest na podstawie opracowanych przez Eurostat następujących kryteriów operacyjnych:

1. jednostka prawna bezpośrednio posiada ponad 50% głosów w innej jednostce prawnej (**kontrola bezpośrednia**),
2. jednostka prawna posiada ponad 50% głosów w innej jednostce prawnej poprzez jednostki zależne (**kontrola pośrednia**),
3. jednostka prawna obejmuje pełną konsolidację sprawozdania finansowe innej jednostki prawnej, a żadna inna jednostka prawna nie obejmuje konsolidacją tej samej jednostki (**kontrola poprzez pełną konsolidację**).
4. jednostka prawna kontroluje inną jednostkę prawną (jedną lub więcej), nawet jeśli posiada mniej niż 50% jej/ich siły głosu (**kontrola mniejszościowa**), lecz żadna inna jednostka prawna nie posiada większej siły głosów.

Wyodrębnianie grup prowadzone jest metodą „góra-dół” i polega na identyfikacji w łańcuchu powiązań krajowych jednostek dominujących najwyższego szczebla, a następnie przypisaniu im jednostek od nich zależnych bezpośrednio i pośrednio, przy założeniu, iż w danym momencie przedsiębiorstwo może należeć tylko do jednej grupy, a grupy przedsiębiorstw mogą składać się jedynie z całych przedsiębiorstw (nie ich części). Podstawowe informacje opisujące grupy przedsiębiorstw, w tym przeważający rodzaj ich działalności, liczba pracujących w grupie oraz wybrane skonsolidowane wyniki finansowe dla grup (wyłącznie w przypadku sporządzania przez grupę skonsolidowanego sprawozdania finansowego) pozyskiwane są ze sprawozdań jednostek zidentyfikowanych w łańcuchu powiązań jako krajowe jednostki dominujące najwyższego szczebla. W przypadku grup międzynarodowych pod kontrolą zagraniczną wspomniane informacje uzyskiwane są od najwyższej usytuowanej w łańcuchu kontroli krajowej jednostki dominującej pośredniego szczebla. W razie braku sprawozdania od jednostki dominującej najwyższego szczebla, informacje o grupie pozyskiwane są od jednostek dominujących usytuowanych na niższym szczeblu kontroli w grupie przedsiębiorstw.

Ze względu na przyjętą metodę wyodrębniania grup („góra-dół”), w przypadku braku pełnej informacji o grupie, tj. sprawozdania od krajowej jednostki dominującej, należące do niej podmioty krajowe zidentyfikowane w badaniu nie są wiązane w grupy przedsiębiorstw. Jednostki należące do grup, które są bezpośrednio zależne od podmiotów zagranicznych i nie mają powiązań z innymi podmiotami w kraju, także nie są wiązane w grupy. Dla jednostek z tych dwóch zbiorowości prezentowane są wybrane informacje, m.in. o rodzaju prowadzonej działalności i wielkości mierzonej liczbą pracujących.

4. Objasnienia podstawowych pojęć

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe to sprawozdanie finansowe sporządzane dla grupy przedsiębiorstw, obejmujące dane jednostki dominującej i jednostek od niej zależnych wszystkich szczebli, bez względu na ich siedzibę, zestawione w taki sposób, jakby grupa stanowiła jedną jednostkę.

Konsolidacja polega na łączeniu sprawozdań finansowych jednostek tworzących grupę kapitałową przez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych jednostki dominującej i jednostek zależnych, z uwzględnieniem niezbędnych wyłączeń i korekt.

Aktywa stanowią powstały w wyniku dokonanych w przeszłości operacji zbiór przydatnych gospodarczo, kontrolowanych przez jednostkę składników majątkowych (zasobów), o wiarygodnie ustalonej wartości, które według oczekiwań przyniosą w przyszłości korzyści ekonomiczne. Aktywa bilansu dzielą się na aktywa trwałe i aktywa obrotowe. Od 1 stycznia 2016 r. aktywa obejmują także należne wpłaty na kapitał podstawowy oraz udziały (akcje) własne.

Aktywa trwałe obejmują wartości niematerialne i prawne, rzeczowe aktywa trwałe, należności długoterminowe, inwestycje długoterminowe oraz długoterminowe rozliczenia międzyokresowe. Od 2019 r. aktywa trwałe obejmują także aktywa z tytułu praw do użytkowania.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zapasy to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

Pasywa obejmują kapitały (fundusze) własne oraz zobowiązania i rezerwy na zobowiązania.

Kapitał (fundusz) własny wykazywany według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki obejmuje: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego.

Kapitał (fundusz) podstawowy to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania są wynikającym z przyszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Obejmują rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe.

Przychody z całokształtu działalności (przychody ogółem) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody operacyjne ogółem obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych

w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty operacyjne ogółem obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe koszty operacyjne.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Wynik finansowy z działalności operacyjnej to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Wskaźnik rentowności aktywów to relacja wyniku finansowego netto do wartości aktywów.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego to relacja wyniku finansowego netto do wartości kapitału (funduszu) własnego.

Wskaźnik rentowności sprzedaży netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik produktywności aktywów to relacja przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do wartości aktywów.

Wskaźnik ogólnego zadłużenia to relacja zobowiązań i rezerw na zobowiązania do wartości aktywów (pasywów).

Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego to relacja zobowiązań i rezerw na zobowiązania do wartości kapitału (funduszu) własnego.

Pracujący – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.

Methodological notes

Detailed information on enterprise groups survey can be found in the „Methodological handbook. Non-financial enterprises surveys“ at the Statistics Poland website <https://stat.gov.pl/en/publications/>.

1. Enterprise groups: concept, characteristic, structure

In the European statistics, in accordance with the Council Regulation (EEC) No. 696/93, an enterprise group is defined as an association of enterprises bound together by legal and/or financial links, having common decision-making centre and centralising certain aspects of financial management and taxation. According to this definition, in the publication we assume that:

An enterprise group consists of enterprises that are independent in legal terms, but rely on each other economically due to the control and/or ownership links between them. The links between the parent unit and its subsidiaries can be identified within the group. An enterprise group can be set up as a result of given legal relations or a decisive influence of one enterprise on the activities of another one, also as a consequence of entering into an agreement. Capital relations should not always be the main criterion for the existence of a group – rather a common centre of economic decisions determining the activity strategy. An enterprise group may have more than one decision-making centre, especially for making decisions regarding the strategy, production, sales, taxation, financial policy. It constitutes an economic unit as a whole which is empowered to make choices, particularly concerning units which it comprises. Groups of enterprises can often be divided into subgroups.

The existence of an enterprise group is certified by presence of control links between at least two units – parent entity and a subsidiary.

Parent entity is the unit which controls at least one unit belonging to a group (a subsidiary).

Subsidiary (an affiliate) is a unit that is controlled by the parent unit.

Control defines the ability to determine a joint organization strategy, and involves all forms of direct or indirect deriving rights by the unit, that, individually or altogether, allow to exercise dominant influence over one or set of units.

Control over an enterprise may be exercised directly or indirectly, i.e. through other group entities (subsidiaries). As a result of indirect dependencies among entities, there may be many levels of control in groups. Hence, parent entity functions in the control chain as:

- **ultimate parent entity (global group head)**, i.e. a parent unit which is not controlled either directly or indirectly by any other unit; ultimate parent refers to the unit being at the top of the control chain or
- **intermediate parent entity**, i.e. is a unit which controls at least one unit belonging to a group (a subsidiary) and at the same time is under control of another parent (higher level parent unit).

An enterprise group may include units which have headquarters in different countries. Due to the possibility of occurrence of transnational links within the group, two basic types of enterprise groups are distinguished:

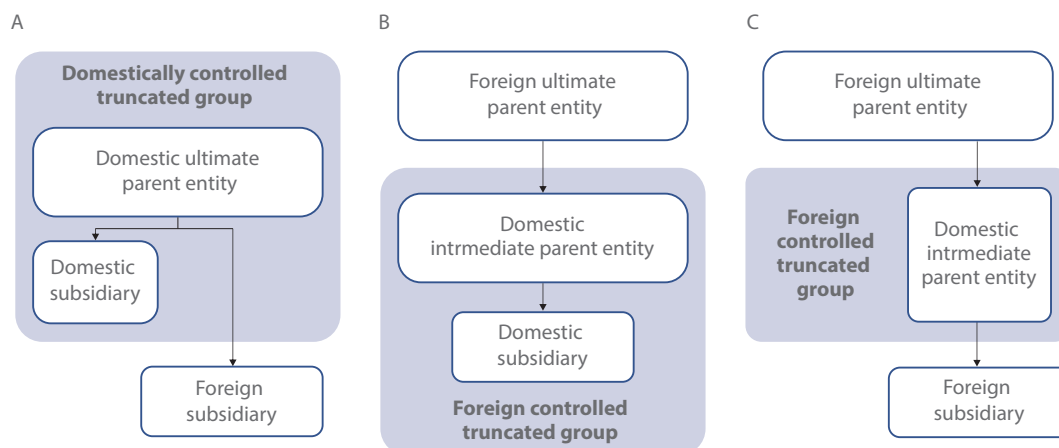
- **a domestic (national) enterprise group** – composed only of enterprises (both parent units and subsidiaries) that are resident in the same country,
- **a multinational enterprise group** composed of at least two enterprises located in other countries, with ultimate parent unit (global group head) located in one of them.

In the European statistics a part of a multinational group, where enterprises are located in the same country is called **truncated enterprise group**. Assuming the location of the ultimate parent unit as a criterion for the division, domestically controlled truncated group or foreign controlled truncated group are distinguished.

Domestically controlled truncated group is a part of a multinational group where the ultimate parent unit (global group head) is a domestic unit. Only its subsidiaries (direct or indirect) are located abroad – see Figure 1A.

Foreign controlled truncated group is a part of a multinational group located in one country, where head of truncated group is a domestic unit which at the same time is dependent on a foreign entity (see Figure 1B and 1C).

Figure 1. Examples of structures of truncated groups

Source: GUS own elaboration.

2. Scope and content of the survey

The survey on enterprise groups in Poland is conducted with annual frequency, on a GP form – A statistical report for enterprise groups. The report is addressed to entities which belong to enterprise groups, irrespective of the number of persons employed, organised in the form of commercial companies (partnerships and corporations), branches of foreign enterprises, state-owned enterprises, cooperatives, whose main kind of economic activity is classified to the following sections of the Polish Classification of Activity PKD 2007 (NACE ver. 2.0):

Section	Description
A*	Agriculture, forestry and fishing
B	Mining and quarrying
C	Manufacturing
D	Electricity, gas, steam, and air conditioning supply
E	Water supply; sewerage and waste management and remediation activities
F	Construction
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H	Transportation and storage
I	Accommodation and food service activities
J**	Information and communication
K***	Financial and insurance activities

Section	Description
L	Real estate activities
M	Professional, scientific and technical activities
N	Administrative and support service activities
P****	Education
Q****	Human health and social work activities
R*****	Arts, entertainment and recreation
S*****	Other service activities

* section A – excluding natural persons running individual farms

** section J – excluding cultural institutions with legal personality

*** section K – without banks, cooperative savings and credit unions, insurance companies, brokerage houses, investment funds and pension funds

**** section P – without higher education

***** section Q – without independent health care facilities

***** section R – excluding cultural institutions with legal personality

***** section S – without division 94

Due to the links occurring within enterprise groups, information on entities conducting other kind of activity may also be obtained in the survey.

Further statistical analysis covers both delineated enterprise groups and entities belonging to them.

The content of the survey of enterprise groups is adapted to the information that may be provided by parent entities and subsidiaries.

From all entities that at the end of the year 2021 belonged to enterprise groups, information on the following is obtained:

- the position of a given legal entity in the control chain in the group: entities in the group determine their position in the group as the ultimate parent units, intermediate parent units or subsidiaries,
- the name of the group and the predominant kind of economic activity of the group according to the NACE Rev. 2 classification.

The following are collected from the subsidiaries and intermediate parent entities:

- data regarding the entity that has direct control over the reporting entity and the ultimate parent entities in the group,
- information on the share of the entity that exercises direct control in the total number of votes and in the share capital of the reporting entity.

The information obtained from entities acting as parent entities (ultimate or intermediate) in a group is:

- date of the group's establishment,
- the value of the group's equity and share of the parent entity in it,
- number of persons employed in the group,
- direct subsidiaries, including information on the company's consolidation of financial statements and the share of the parent unit in the share capital of the subsidiary,
- indirect subsidiaries.

Parent entity that consolidate the financial results of enterprise groups additionally provide selected data from the consolidated balance sheet and profit and loss account, among others revenues, costs, financial results, capital value.

3. Enterprise groups identification method

Information from legal units collected in the survey enable to establish the chain of relations with regard to control and, on this basis, to delineate enterprise groups creating a set composed of both domestic and foreign entities.

The identification of control connections is made on the basis of the following operational criteria developed by Eurostat:

1. a legal unit directly holds more than 50% of voting rights in another legal unit (**direct control**),
2. a legal unit holds more than 50% of voting rights in another legal unit through subsidiaries (**indirect control**),
3. the financial statements of a legal unit are covered by a full consolidation of another legal unit, and no other legal unit covers the same entity with consolidation (**control by virtue of full consolidation**),
4. a legal unit controls one or a set of legal units, even though it holds less than 50% of its voting rights (**effective minority control**) but no other legal unit has more voting rights.

The delineation groups is carried out using the "top-down" method and consists in identifying in the chain the domestic highest-level parent entities, and then assigning them with units directly and indirectly affiliated to them, assuming that the company can belong to only one group at a time, and enterprise groups can only consist of entire enterprises (not parts of them). Basic information describing enterprise groups, including the predominant kind of their activity, the number of persons employed in the group and selected consolidated financial results for groups (only if the group prepares consolidated financial statements) are obtained from the reports of entities identified in the chain as the domestic ultimate parent units. In the case of multinational groups under foreign control, the said information is obtained from the intermediate domestic parent unit with the highest rank in the chain. In the absence of a report from the highest-level parent entity, information on the group is obtained from parent entities located at a lower level of control in the enterprise groups.

Due to the adopted method of group delineation ("top-down"), in the absence of full information on the group, i.e. of the report from the domestic parent unit, its domestic entities identified in the survey are not combined into enterprise groups. Units belonging to groups that are direct subsidiaries of foreign entities and have no connections with other entities in the country are also not combined into groups. For units from these two populations, selected information is presented, including that on the kind of activity and size measured by the number of persons employed.

4. Basic definitions

Consolidated financial statement is a financial statement of enterprise group which includes data of the parent unit and its subsidiaries at all levels, irrespective of the country in which their offices are located, compiled in such a way as if the group constituted one unit.

Consolidation means linking financial statements of units constituting a capital group by summing up relevant items of the parent and subsidiaries financial statements, including necessary exclusions and corrections.

Assets comprise, resulting from the conducted operations in the past, total set of elements of property (economic resources), economically useful and controlled by the unit, with reliably established value, that are expected to bring some economic benefits in the future. The balance sheet assets are composed of fixed assets and current assets. As of 1 Jan. 2016, the assets also include unpaid share capital and own shares.

Total fixed assets include intangible assets, tangible fixed assets, long-term receivables, long-term investments and long-term inter-period settlements. Total fixed assets include also right-of-use assets starting from 2019.

Current assets are part of unit-controlled property resources used in operating activities of a reliably determined fair value, arising from past events that will provide the unit with economic benefits in the future. They include stocks (current tangible assets) and short-term: receivables, investments and inter-period settlements.

Stocks are tangible current assets, which include: materials – raw materials, primary and auxiliary materials, semi-finished third-party products, packaging, spare parts and waste; finished products – final articles, performed services, completed works, including construction and assembly works, research and development works, design works, geodetic and cartographic works, etc.; semi-finished products and work in progress – unfinished production, i.e. production (services, including construction works) in progress and semi-finished products of own production; goods for resale – tangible current assets acquired for resale in unchanged form; advances for deliveries.

Total equity and liabilities cover own capital (equity), liabilities and provisions for liabilities.

Equity (fund), accounted in accordance with the law, the provisions of the articles of association or the establishment agreement, includes: share capital (fund), supplementary capital (fund), revaluation reserve (fund), other reserve capitals (funds), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year.

Share capital (fund) is the actual contribution of the owner or co-owner, provided to start up the economic unit at the time of its establishment, increased later if needed.

Liabilities and provisions for liabilities are obligations resulting from future events to provide benefits of a reliably determined value that causes use of already held or future unit assets. They include provisions for liabilities, long-term liabilities, short-term liabilities and inter-period settlements.

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Total operating revenues include net revenues from sales of products, goods and materials and other operating revenues.

Net revenues from sale of products, goods and materials are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the unit, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products; and net revenues from sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by the unit, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid.

Other operating revenues are revenues indirectly related to the unit's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include costs of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Total operating costs include costs of products, goods and materials sold, and other operating costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the costs of generating benefits for the need of the unit and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the unit's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs re-valuing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial result from operating activity is the difference between total operating revenues and total operating costs.

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Obligatory encumbrances on gross financial result include corporate income tax and other payments under separate regulations. The income tax affecting the financial result includes current and deferred part. The deferred part is the difference between deferred income tax provisions and deferred income tax assets (due to temporary differences between gross financial result and taxable base, resulting from differences in the time of recognition of revenue and cost in accordance with accounting regulations and tax provisions) as of the end and beginning of the reporting period.

Net financial result is a gross financial result less obligatory encumbrances.

Return on assets indicator is the relation of the net financial result to the value of assets.

Return on equity indicator is the relation of net financial result to the value of the equity (fund).

Net sales profitability indicator is the relation of the net financial result to the net revenues from the sale of products, goods and materials.

Asset productivity indicator is the relation of net revenues from sales of products, goods and materials to the value of assets.

Total debt indicator is the relation of liabilities and provisions for liabilities to assets (total equity and liabilities).

Debt-equity indicator is the relation of liabilities and provisions for liabilities to the value of equity (fund).

Persons employed (working) include employees hired on the basis of an employment contract, i.e. labour contract, designation, appointment or election (including seasonal and temporary workers); employers and own-account workers: owners and co-owners (including contributing family workers) of units conducting economic activity (excluding company's partners not working in the company) and own-account workers; agents; outworkers; members of agricultural production cooperatives.

Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

Aneks tabelaryczny

Tabular appendix

Tablice dostępne w formie pliku Excel na stronie internetowej <https://stat.gov.pl/publikacje>

Tables available in Excel file on website <https://stat.gov.pl/publikacje>

Tablica 1.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób na tle przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i sekcji PKD w 2021 r.
Table 1.	Domestic entities belonging to enterprise groups with 10 and more persons employed against the background of non-financial enterprises by size class and NACE section in 2021
Tablica 2.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób na tle przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i województw w 2021 r.
Table 2.	Domestic entities belonging to enterprise groups with 10 and more persons employed against the background of non-financial enterprises by size class and voivodship in 2021
Tablica 3.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw według pozycji w grupie i sekcji PKD w 2021 r.
Table 3.	Domestic entities belonging to enterprise groups by position in the group and NACE section in 2021
Tablica 4.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw według pozycji w grupie i województw w 2021 r.
Table 4.	Domestic entities belonging to enterprise groups by position in the group and voivodship in 2021
Tablica 5.	Podmioty krajowe należące do grup przedsiębiorstw według pozycji w grupie i formy prawnej w 2021 r.
Table 5.	Domestic entities belonging to enterprise groups by position in the group and legal form in 2021
Tablica 6.	Regiony lokalizacji zagranicznych jednostek dominujących i zależnych według sekcji PKD grupy w 2021 r.
Table 6.	Regions of location of foreign parent entities and subsidiaries by NACE section of the group in 2021
Tablica 7.	Kraje lokalizacji zagranicznych jednostek dominujących i zależnych w wyodrębnionych grupach w 2021 r.
Table 7.	Countries of location of foreign parent entities and subsidiaries in delineated groups in 2021
Tablica 8.	Grupy przedsiębiorstw prowadzące działalność w 2021 r. według typów grup
Table 8.	Enterprise groups conducting activity in 2021 by type of group
Tablica 9.	Grupy przedsiębiorstw i pracujący w grupach według typów grup i sekcji PKD w 2021 r.
Table 9.	Enterprise groups and persons employed in groups by type of group and NACE section in 2021
Tablica 10.	Grupy przedsiębiorstw i pracujący w grupach według typów grup i działów w sekcji przetwórstwo przemysłowe w 2021 r.
Table 10.	Enterprise groups and persons employed in groups by type of group and NACE division in manufacturing in 2021
Tablica 11.	Grupy przedsiębiorstw i pracujący w grupach według klasy wielkości grupy i sekcji PKD w 2021 r.
Table 11.	Enterprise groups and persons employed in groups by size class of group and NACE section in 2021

- Tablica 12. Grupy przedsiębiorstw i pracujący w grupach według typów grup i klas wielkości grupy w 2021 r.
Table 12. Enterprise groups and persons employed in groups by type of group and size class of group in 2021
- Tablica 13. Struktura własności kapitału podstawowego grup przedsiębiorstw według typów grup
Table 13. Ownership structure of share capital of enterprise groups by type of group
- Tablica 14. Grupy przedsiębiorstw według typów grup i wartości kapitału własnego w 2021 r.
Table 14. Enterprise groups by type of group and the value of equity in 2021
- Tablica 15. Wybrane dane ze skonsolidowanych bilansów według sekcji PKD grup w 2021 r.
Table 15. Selected data from consolidated balance sheets by NACE section of group in 2021
- Tablica 16. Wybrane dane ze skonsolidowanych bilansów według typów grup w 2021 r.
Table 16. Selected data from consolidated balance sheets by type of group in 2021
- Tablica 17. Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według sekcji PKD grup w 2021 r.
Table 17. Selected data from consolidated profit and loss accounts by NACE section of group in 2021
- Tablica 18. Wybrane dane ze skonsolidowanych rachunków zysków i strat według typów grup w 2021 r.
Table 18. Selected data from consolidated profit and loss accounts by type of group in 2021
- Tablica 19. Wskaźniki rentowności grup przedsiębiorstw według sekcji PKD
Table 19. Profitability indicators of enterprise groups by NACE section
- Tablica 20. Wskaźniki produktywności i zadłużenia grup przedsiębiorstw według sekcji PKD
Table 20. Productivity and debt indicators of enterprise groups by NACE section
- Tablica 21. Wskaźniki rentowności, produktywności i zadłużenia grup przedsiębiorstw według typów grup
Table 21. Profitability, productivity and debt indicators of enterprise groups by type of group